

Nařízení vlády č. 2/1952 Sb.

Vládní nařízení, jímž se vydává železniční přepravní řád

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1952-2>

Částka	2/1952
Platnost od	29.02.1952
Účinnost od	01.04.1952
Zrušeno k	01.04.1955 (37/1954 Sb.)

Minulé znění 01.01.1954 - 31.03.1955

2.

Vládní nařízení

ze dne 15. ledna 1952,

jímž se vydává železniční přepravní řád

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 24 odst. 1 zákona č. 97/1950 Sb., o drahách:

Železniční přepravní řád

ČÁST PRVNÍ

Všeobecná ustanovení

§ 1

Rozsah platnosti

(1) Železniční přepravní řád (ŽPŘ) platí pro přepravu na všech celostátních drahách. Pro přepravu na místní dráze platí tento řád pouze tehdy, nebyl-li pro ni vydán zvláštní přepravní řád.

(2) Pro mezinárodní přepravu platí tento řád jen potud, pokud není upravena zvláštními předpisy.

§ 2

Povinnost železnice a přepravníků plnit plánovanou přepravu

(1) Základní povinností železnice je splnit státní plán přepravy zboží a cestujících. Železnice a přepravci jsou povinni organisovat plánovanou přepravu, a to s nejmenším nákladem věcných provozních prostředků a bez poškození zásilek.

(2) Železnice je proto povinna provést přepravu:

- a) je-li předvídána v přepravním plánu;
- b) je-li vyhověno přepravním podmínkám;
- c) je-li přeprava možná pravidelnými zařízeními přepravními;
- d) nebrání-li přepravě okolnosti, které železnice nemohla odvrátit ani zdolat;
- e) není-li přeprava zakázána.

(3) Přepravu, která není v přepravním plánu předvídána, je povinna železnice provést, jsou-li

splněny podmínky odstavce 2 písm. b) až e) a nebrání-li takové přepravě provádění přeprav předvídaných přepravním plánem.

(4) Železnice je povinna přijmout k přepravě jen takové zásilky, s jejichž přepravou může být ihned započato.

(5) Železnice může přepravu sjednanou podle ustanovení tohoto řádu obstarat buď zcela nebo po části cesty jiným dopravním prostředkem; ustanovení tohoto řádu platí pro celou přepravu.

(6) Vyžaduje-li to plnění jednotného hospodářského plánu nebo jiný obecný zájem anebo naléhavé potřeby provozu, může železnice

a) přechodně provoz zcela nebo částečně zastavit,

b) přechodně zastavit příjem některých zásilek k přepravě nebo je přijímat jen za určitých podmínek.

Takové opatření musí být schváleno dopravním správním úřadem a uveřejněno tarifní vyhláškou nebo vývěskou ve stanici; nenabývá účinnosti před uveřejněním.

(7) Železnice je povinna nahradit škodu, kterou způsobila tím, že neoprávněně odmítla sjednat přepravní smlouvu.

§ 3

Přímá přeprava

Železnice je povinna sjednat přepravní smlouvu z kterékoli stanice do kterékoli stanice, jsou-li tyto stanice pro žádanou přepravu zařízeny a otevřeny (výpravní oprávněnost stanic). Výpravní oprávněnost stanic stanoví tarif.

§ 4

Tarif

(1) Železnice je povinna sestavit tarify, ze kterých musí být zřejmé podmínky pro přepravu, jakož i podmínky pro určení výše přepravného a jízdného.

(2) Při sestavování tarifů je železnice povinna řídit se jednotným hospodářským plánem, předpisy o tvorbě cen a zásadami podnikového hospodaření.

(3) Platnost tarifů a jejich změn je podmíněna schválením dopravního správního úřadu a jejich řádným uveřejněním, pokud zákonná ustanovení nepředepisují jinak. Tarify pro vnitřní službu železnice, státní správu, pro účely sociální, výchovné nebo vzdělávací nemusí být uveřejněny.

§ 5

Platidla

Kromě zákonných platidel tuzemských přijímá železnice ve stanicích, ve kterých je toho podle jejího uvážení třeba, též zákonná platidla cizozemská. Železnice vyhlásí ve stanicích vývěskou, která cizozemská platidla přijímá a za jaký kurs.

§ 6

Pořádkové předpisy

(1) Rozepře mezi cestujícími a rozepře mezi občanstvem a železničními zaměstnanci urovná zatímně ve stanici železniční zaměstnanec pověřený dozorem, za jízdy průvodčí vlaku nebo podle potřeby vlakvedoucí.

(2) Stížnosti vyřídí železnice co nejdříve.

ČÁST DRUHÁ

Přeprava zboží

§ 7

Předměty vyloučené z přepravy

(1) Z přepravy jsou vyloučeny:

- a) předměty výbuchem nebezpečné a samozápalné látky; tarif může dovolit přepravu takových předmětů a látek jen tehdy, stanoví-li pro ni zvláštní podmínky (§ 48);
- b) látky hořlavé, jedovaté, žíravé, hnilobné, zapáchající a vzbuzující odpor, avšak jen tehdy, stanoví-li tarif pro jejich přepravu zvláštní podmínky (§ 48) a nejsou-li tyto podmínky splněny;
- c) předměty, jejichž přeprava je zakázána zvláštními předpisy.

(2) Tarif stanoví, jak jedná železnice, jestliže přijala k přepravě předměty vyloučené z přepravy.

§ 8

Nákladní list

(1) Odesílatel je povinen odevzdat s každou zásilkou nákladní list, který ji doprovází. Tarif stanoví vzorce nákladních listů, povinné, po případě dovolené zápisy v nákladních listech a způsob jejich vyplňování.

(2) K nákladnímu listu je dovoleno připojit jen listiny, které jsou předepsány nebo dovoleny tímto řádem, tarifem, celními nebo jinými předpisy anebo zvláštním opatřením železnice.

(3) Nákladní listy, ve kterých bylo přepisováno, přelepováno, vymazováno nebo škrabáno, železnice odmítne. Opravy lze provést přeškrtnutím původních údajů, jestliže odesílatel svým podpisem opravu potvrdí, a jde-li o opravu počtu kusů nebo váhy, jestliže opravené množství zapíše též slovy. Opravovat částku dobírky nebo udané ceny není dovoleno.

(4) O tom, kdo nákladní list odevzдал, platí, že je odesílatelem zmocněn změnit nebo doplnit jeho zápisy v nákladním listu, jakož i ke všem jednáním, která se týkají sjednání přepravní smlouvy.

(5) Odesílatel odpovídá za své zápisy v nákladním listu; stihnou ho všechny následky vyplývající z toho, že jeho zápisy jsou nesprávné, nepřesné, neúplné nebo že jsou zapsány v nákladním listu na jiném místě, než které je pro ně určeno.

§ 9

Vozová a kusová zásilka

(1) Vozová zásilka je zásilka, kterou železnice přijímá a vydává jako celek podle čísla vozu zapsaného do nákladního listu.

(2) Kusová zásilka je zásilka, kterou železnice přijímá a vydává podle kusů zapsaných do nákladního listu.

(3) Podrobnější ustanovení obsahuje tarif.

§ 10

Nákladní zboží a rychlé zboží Přeprava zvlášť smluvená

(1) Železnice přijímá vozovou zásilku jako nákladní zboží nebo jako rychlé zboží; zboží zvlášť vyjmenované v tarifu přijímá železnice k přepravě pouze jako rychlé zboží, jde-li o vozovou zásilku, jinak jako spěšninu (§ 69). Kusovou zásilku přijímá železnice pouze jako nákladní zboží.

(2) Přeje-li si odesílatel, aby železnice přepravila vozovou zásilku ve zvlášť smluvené dodací lhůtě, musí podat takovou zásilku nákladním listem pro rychlé zboží a zapsat do něho podle předchozí úmluvy s odesílací stanicí svůj návrh na př. "dodat zásilku nejpozději dne....(v

hodinu....)". Ustanovení § 40 odst. 2 tím není dotčeno.

(3) Za přepravu ve zvlášť smluvené dodací lhůtě vybírá železnice zvýšené dovozní stanovené tarifem, a to i tehdy, není-li smluvená dodací lhůta kratší než dodací lhůta obecně stanovená tímto řádem (§ 24 odst. 2).

§ 11

Přepravní plánování

(1) Železnice přijímá zásilky k přepravě podle plánu. Za tím účelem se sestavují roční, čtvrtletní a měsíční plány přepravy.

(2) Roční plány přepravy a čtvrtletní plány přepravy v rozvržení na kalendářní měsíční období sestavuje pro celou železniční síť ministerstvo železnic na podkladě návrhů ústředních úřadů podle směrnic státního úřadu plánovacího a schvaluje je vláda.

(3) Při ministerstvu železnic a při správách drah jsou zřízeny jako poradní orgány ve věcech železniční přepravy stálé poradní sbory. Poradní sbor při ministerstvu železnic se skládá ze zástupců ústředních úřadů, poradní sbory při správách drah ze zástupců krajských národních výborů a zástupců hospodářských organizací; podrobnosti upraví statuty těchto poradních sborů, které vydá ministerstvo železnic.

(4) Čtvrtletní a měsíční plány přepravy se sestavují pro dvě kategorie zboží podle podskupin uvedených v seznamu zboží pro plánované přepravy. Do první kategorie se zařadí zboží, jehož přepravu je povinna železnice zajistit přednostně a v plném rozsahu. Seznam schvaluje státní úřad plánovací.

(5) Čtvrtletní a měsíční plány přepravy obsahují množství přeprav vyjádřená počtem vozů a množstvím tun pro každou podskupinu zboží. Tarif může stanovit u určitých druhů zboží, že se množství přeprav vyjadřuje pouze počtem vozů.

(6) Potřeba vozů přepravců (soukromých vozů označených značkou P nebo S) se do plánu přepravy nezahrnuje, pokud tarif nestanoví výjimky. Pronajímat vozy přepravcům z vozového parku určeného pro plnění plánovaných přeprav není dovoleno.

(7) Návrhy čtvrtletních a měsíčních plánů přepravy musí být učiněny písemně. Podrobnosti stanoví tarif.

(8) Železnice je oprávněna z předložených návrhů plánů přepravy vyloučit přepravy, které způsobují nevhodné použití provozních prostředků železnice (křížující se zásilky zboží téhož druhu a jakosti, přepravy na zbytečně dlouhé vzdálenosti a na příliš krátké vzdálenosti). Za nevhodnou přepravu lze také považovat přepravu po železnici na vzdálenost, která je nepoměrně delší než přepravní vzdálenost po silnici. Vyloučení přeprav z návrhu plánu projedná, nebude-li dosaženo dohody u správ drah, ministerstvo železnic se zúčastněnými ústředními úřady.

(9) Kusové zásilky přijímá železnice k přepravě v mezích zvláštních denních norem stanovených správou dráhy podle plánu přepravy zásilek druhé kategorie po ohlášení podeje (§ 17 odst. 5).

(10) Podle měsíčního plánu přepravy se přiděluje jednotlivým odesílatelům měsíční plánované množství přeprav.

(11) Odesílatelé i železnice jsou povinni plnit měsíční plán přepravy co nejrovnoměrněji; má-li odesílatel zboží pohotově a vyhovuje-li tomu nakládací místo, může železnice v rámci plánu dohodnout s odesílatelům soustředění nakládky vozů za účelem tvorby ucelených vlaků nebo pro zhuštění přepravy.

(12) Aby bylo dosaženo pro splnění plánované nakládky lepšího souladu ve výkonech stanice i odesílatele, je odesílatel povinen ohlásit nakládku stanici zásadně nejpozději tři dny před každým nastávajícím pětidenním pracovním obdobím, které obsahuje též dny pracovního klidu, a

rozvrhnout nákladku pokud možno rovnoměrně na jednotlivé dny v tomto období (pětidenní přihláška k nákladce). Stanice je oprávněna, vyžaduje-li to železniční provoz a dovoluje-li to provoz závodu odesílatele, určit dny nákladky podle stanic určení udaných v pětidenní přihlášce k nákladce a je povinna dbát, aby vozy byly skutečně ve stanovených dnech k nákladce přichystány.

(13) Pětidenní přihlášku k nákladce je nutno učinit písemně. Podrobnosti stanoví tarif.

(14) Změna odesílací stanice je povolena jen v obvodu oddělení dráhy nadřízeného odesílací stanici se souhlasem tohoto oddělení, a to jen v odůvodněných případech. Návrh na změnu je nutno odesílací stanici předložit nejpozději s pětidenní přihláškou k nákladce.

(15) Přihlásit zásilku k nákladce do jiné stanice určení, než jaká je udána v plánu přepravy, je dovoleno, jen leží-li nová stanice určení v obvodu téhož oddělení dráhy.

(16) Naložit vůz do jiné stanice určení nebo zboží jiné podskupiny, než jak je uvedeno v pětidenní přihlášce k nákladce, není dovoleno, a proto se takto naložený vůz nebo zboží do plnění plánu přepravy nepočítá. Nepovolí-li stanice se souhlasem nadřízeného oddělení dráhy přepravu, je odesílatel povinen takto naložené zboží vyložit. Nebylo-li zboží vyloženo do uplynutí nákladací lhůty, může stanice zboží na útraty a nebezpečí odesílatele vyložit a uskladnit (§ 17 odst. 4).

(17) Nemůže-li železnice z provozních důvodů přichystat vůz podle pětidenní přihlášky k nákladce v udaný den, platí přihláška zásilky k nákladce i pro další dny včetně dnů pracovního klidu až do přichystání vozu, nejpozději však do konce téhož kalendářního měsíce, pokud odesílatel objednávku vozu dříve neodvolal. Železnice je oprávněna tyto vozy dodatečně přichystat k nákladce nejvýše jen dvojnásobkem průměrného denního plánovaného množství a nikoliv ve větším počtu, než dovoluje kapacita nákladacích míst; odesílatel však může dát souhlas k přichystání většího počtu vozů. O dodatečném přichystání vozů převyšujícím denní průměrné množství stanovené plánem je stanice povinna zpravit odesílatele nejpozději do 14. hodiny předcházejícího dne. Nebyl-li odesílatel zpraven o přichystání těchto vozů do stanovené doby, a proto je nenaložil, nepočítají se takto přichystané vozy do plnění plánu.

(18) Železnice není povinna nahradit škodu vzniklou tím, že vůz z provozních důvodů nepřichystala; odesílatel je však oprávněn zboží zdarma uložit (§ 22), jestliže mu železnice nepodala včas zprávu o tom, že vůz nebyl přichystán.

(19) Za nesplnění norem stanovených měsíčním plánem přepravy pro nákladku odpovídají odesílatel i železnice.

(20) Nepřichystá-li železnice k nákladce vozy pro zásilky přihlášené podle plánu přepravy, jakož i nenaloží-li odesílatel přichystané vozy nebo nepřihlásí-li k nákladce zásilky určené plánem přepravy nebo nákladku přihlášených zásilek odvolá, zaplatí za to pokutu za nesplnění plánu přepravy 30 Kčs za vůz; tarif může stanovit druhy zboží, u kterých pokuta místo 30 Kčs za vůz činí 2 Kčs za každou celou tunu množství zboží. Pokuta placená odesílatelem se snižuje o jednu třetinu v případech, kdy odesílatel odvolá přihlášku zásilky k nákladce alespoň dva dny přede dnem podeje zásilky.

(21) Odesílatel se osvobozuje od placení pokuty za nesplnění plánu přepravy, jestliže zásilky nemohly být naloženy:

a) pro poruchu na jeho provozních a dopravních zařízeních, způsobenou živelní pohromou (požár, povodeň, sněhové závěje, u dolů také sesutí nadložních vrstev nebo exploze a v lomech a pískovnách zaplavení pracoviště) nebo nehodou způsobenou železnicí;

b) v důsledku zastavení jejich přepravy podle § 2 odst. 6 (přepravní zákaz), po dobu přerušení nákladky zásilek, jichž se přepravní zákaz týká;

c) poněvadž mu byly přichystány vozy nad denní průměr nákladky stanovené plánem bez jeho souhlasu;

d) obstará-li na vyzvání střediska pro řízení silniční nákladní dopravy s jeho souhlasem

plánovanou přepravu silničním vozidlem a oznámí-li to železnici nejpozději dva dny přede dnem, na který má být vůz k nakládce přichystán;

e) odřekl-li nakládku přihlášené zásilky proto, že vůz mu nemohl být přichystán v době, kdy jej podle povahy zásilky bylo nutně třeba, a přepravil-li proto zásilku jiným dopravním prostředkem.

(22) Železnice je osvobozena od pokuty za nesplnění plánu přepravy:

a) nemůže-li přichystat vozy pro živelní pohromu (požár, povodeň nebo sněhové závěje);

b) byla-li přeprava zastavena podle § 2 odst. 6, po dobu přerušení nakládky zásilek, jichž se přepravní zákaz týká;

c) nemůže-li přichystat vozy pro přeplnění odesílatelovy vlečky nebo pro závadu na jeho dopravním zařízení, pokud ji sama nezavinila;

d) nahradí-li odesílateli do konce plánovacího měsíce vozy, které mu v jednotlivé dny, udané v pětidenní přihlášce k nakládce, nepřichystala.

(23) Důvody osvobozující od placení pokut za nesplnění plánu přepravy se zaznamenají v přehledu o plnění plánu vedeném v odesílací stanici pro každého odesílatele; potvrzuje jej stanice i odesílatel.

(24) Pokuty za nesplnění plánu přepravy musí být vyúčtovány nejpozději do 15. dne po uplynutí měsíce, ve kterém nastala skutečnost odůvodňující jejich placení. Pokuty se nahrazují způsobem, který stanoví tarif.

(25) Pokuty za nesplnění plánu přepravy se promlčují uplynutím jednoho roku od konce měsíce, ve kterém nastala skutečnost je odůvodňující.

(26) Podmínky pro objednávku vozů pro přepravu neplánovanou, kterou se rozumí přeprava v plánu přepravy nepředvídaná nebo sice tímto plánem předvídaná, ale do pětidenní přihlášky k nakládce nepojatá, stanoví tarif, který též může stanovit pokutu za objednávku vozu pro přepravu neplánovanou, jakož i pokutu za odvolání objednaného vozu pro tuto neplánovanou přepravu, a to až do pětinasobku pokuty stanovené za nesplnění plánu přepravy za vůz.

§ 12

Nakládání vozové zásilky

(1) Vozovou zásilku nakládá odesílatel.

(2) Než započne odesílatel nakládat, je povinen se přesvědčit, zda se vůz hodí k přepravě podávaného zboží a zda nemá zjevné vady, pro které by mohlo dojít ke škodě na zásilce. Zjistí-li odesílatel takové vady nebo upozorní-li ho stanice na ně, může přichystaný vůz odmítnout. Neodmítne-li jej, je povinen učinit taková opatření na zásilce nebo na voze, aby ke škodě nedošlo. Vedlejší poplatek za odřeknutí vozu, který stanoví tarif, v tomto případě stanice nevybírá. Na přání odesílatele stanice dovolí, stačí-li místo, uložit zboží na nádražních prostranstvích nebo ve skladišti zdarma (§ 22).

(3) Odesílatel je povinen zásilku tak zajistit, aby nepoškodila vůz a neohrožovala bezpečnost.

(4) Odesílatel odpovídá, nemá-li vinu železnice, za škody, které vzniknou na zásilce, na voze, užitém náradí a pod. nakládáním nebo vadným naložením. Použije-li odesílatel se souhlasem stanice při nakládání železničního zařízení, odpovídá železnice za škody způsobené na zásilce vadností tohoto zařízení.

(5) Železnice je oprávněna vybrat za poškození vozu nebo užitého náradí vedle náhrady škody ještě částku až do trojnásobku náhrady, opakuje-li se poškození vozů týmž odesílatel, nebo způsobil-li odesílatel hrubým zacházením škodu většího rozsahu na jednotlivém voze.

§ 13

Přeprava ve vozech krytých nebo otevřených Plachty

- (1) Železnice přepravuje zboží ve vozech krytých, otevřených nebo ve vozech otevřených přikrytých plachtami, a to podle ustanovení tohoto řádu, tarifu a podle ustanovení celních nebo jiných předpisů.
- (2) Odesílatel může podle své volby navrhnout, nebrání-li tomu ustanovení tohoto řádu, tarifu a celních nebo jiných předpisů, přepravu ve voze krytém nebo otevřeném. Bližší podmínky stanoví tarif.
- (3) Plachty k přikrytí zboží na otevřených vozech dodá odesílatel. Tarif určuje, zda dodá plachty železnice a za jakých podmínek tak učiní.

§ 14

Přeprava ve vozech zvláštní stavby, ve vozech zvlášť zařízených náležejících železnici a ve vozech soukromých

- (1) Podmínky pro přepravu ve vozech zvláštní stavby (speciálních) a ve vozech zvlášť zařízených náležejících železnici stanoví tarif.
- (2) Pro přepravu zboží ve vozech, které podle zvláštní smlouvy (zařadovací smlouvy) byly zařazeny do vozového obozu kterékoli železnice (soukromé vozy), jakož i pro přepravu prázdných soukromých vozů platí ustanovení této části, pokud tarifem není stanoveno jinak.
- (3) Soukromý vůz musí být označen značkou P nebo S. Tuto značku a domovskou stanici vozu je odesílatel povinen zapsat do nákladního listu prázdného i loženého soukromého vozu.
- (4) Odesílatel je povinen se postarat o obsluhu zvláštních zařízení vozu.

§ 15

Využití vozu odesílatелеm

- (1) Odesílatel je povinen u vozové zásilky zboží, pro které je tarifem stanovena určitá váha pro využití vozu, naložit vůz až do stanovené váhy. U ostatního zboží nutno naložit vůz až do dovolené meze jeho zatížení anebo využít ložného prostoru vozu. Tarif stanoví výjimky.
- (2) Přijala-li železnice k přepravě vozovou zásilku, u které odesílatel vozu nevyužil, může tarif stanovit, že železnice je oprávněna vybrat vedlejší poplatek za každých již započatých 1000 kg váhy, jež chybí do váhy, kterou měl být vůz využit nebo alespoň do ložné váhy vozu.
- (3) Vedlejší poplatek za nevyužití vozu je povinen zaplatit odesílatel. Příjemce zásilky je povinen zaplatit jej pouze tehdy, přijal-li nákladní list, ve kterém je vedlejší poplatek zaznamenan.
- (4) Nevyužil-li odesílatel vozu, může být do vozu přiložena také zásilka jiná.

§ 16

Zatížení vozů Přetěž Překročení nápravového tlaku

- (1) Naložit vozovou zásilku na vůz nad stanovenou mez jeho zatížení není dovoleno. Mez zatížení vozu se určuje podle nápisu na voze. Je-li na voze pouze jeden nápis, je jím údaj ložné váhy a vůz nesmí být zatížen více než 5 % nad tuto váhu. Jsou-li na voze dva nápisy, jsou jimi údaj ložné váhy a únosnosti a vůz nesmí být zatížen nad únosnost napsanou na voze. V zájmu provozu, ale bez újmy jeho bezpečnosti, může tarif dovolit, aby byl vůz zatížen nad takto stanovené meze.
- (2) Zatížení vozu nesmí překročit nápravový tlak dovolený na tratích, po kterých má být zásilka přepravena. Železnice oznámí odesílateli nápravový tlak nejpozději do doby, než se začne nakládat. Za překročení nápravového tlaku odpovídá odesílatel. Tarif může stanovit stejné podmínky pro dodržování jiných váhových omezení platných pro určité trati.

(3) Bylo-li zjištěno, že byla překročena mez zatížení vozu, může železnice vzniklou přetěž na nebezpečí odesilatele vyložit; odesilatele zároveň vyzve, aby navrhl, jak jednat s přetěží. V odesílací stanici může též železnice vyzvat odesilatele, aby přetěž sám vyložil. Hotové výdaje železnice váznou na zásilce. Bližší ustanovení obsahuje tarif.

(4) Bylo-li zjištěno, že byl překročen nápravový tlak, postupuje železnice obdobně podle ustanovení odstavce 3, pokud tarif nestanoví jinak.

§ 17

Lhůty pro podej zásilek. Ohlášení podeje kusové zásilky

(1) Vozovou zásilkou je odesílatel povinen naložit na místě určeném železnicí a podat ji k přepravě v nakládací lhůtě stanovené tarifem nebo vývěskou ve stanici.

(2) Nepodal-li odesílatel zásilkou v nakládací lhůtě, vybere železnice zdržné, které stanoví tarif.

(3) Železnice může vyhlásit, že nakládací lhůta neplyne ve dnech pracovního klidu.

(4) Je-li nakládací lhůta překročena, může železnice zásilkou na útraty a nebezpečí odesilatele vyložit a uskladnit. Učiní-li tak, podá odesílateli na jeho útraty zprávu.

(5) Kusovou zásilkou přijme železnice k přepravě - není-li vývěskou ve stanici stanoveno jinak - jen po předchozím ohlášení podeje a po udělení souhlasu železnicí. Podrobnosti stanoví tarif.

(6) Kusovou zásilkou je odesílatel povinen odevzdat železnici na místě jí určeném. Podej musí být ukončen ve lhůtě stanovené tarifem. Překročil-li odesílatel tuto lhůtu (lhůtu prostou skladištného), vybere železnice skladištné podle ustanovení tarifu.

(7) Lhůta prostá skladištného neplyne ve dnech pracovního klidu.

(8) Vyžadují-li toho naléhavé potřeby provozu, může železnice zdržné nebo skladištné zvýšit. Toto opatření musí být schváleno dopravním správním úřadem a uveřejněno tarifní vyhláškou nebo vývěskou ve stanici; nenabývá účinnosti před uveřejněním.

§ 18

Obal Stav zboží

(1) Vyžaduje-li povaha zboží obalu, je odesílatel povinen balit je tak řádně, aby bylo za přepravy chráněno před úplnou nebo částečnou ztrátou a před poškozením a aby nemohlo způsobit škodu osobám, provozním prostředkům nebo jiným předmětům.

(2) Stanoví-li tarif pro některé zboží zvláštní způsob balení, musí být zboží baleno podle ustanovení tarifu.

(3) Nezachoval-li odesílatel ustanovení odstavců 1 a 2, může železnice přijetí zásilky odmítnout nebo může žádat, aby odesílatel uznal v nákladním listu, že obal chybí nebo že má vadu, a aby tuto vadu přesně popsal. Tarif může stanovit výjimky.

(4) Jsou-li na zboží zřejmé stopy poškození, přijme je železnice k přepravě jen tehdy, jestliže odesílatel poškození potvrdil v nákladním listu a přesně je popsal.

(5) Odesílatel odpovídá za následky toho, že obal chybí nebo je vadný. Nepoznamenal-li odesílatel v nákladním listu, že obal chybí nebo že je vadný anebo že je zásilka poškozena, přísluší provést důkaz o tom železnici.

§ 19

Označení zásilky

(1) Odesílatel je povinen u kusové zásilky označit každý kus shodně se zápisy v nákladním listu. Označení musí být zřetelné a trvanlivé.

(2) Označení musí obsahovat název stanice určení, adresu příjemce, písmena a číslo, pokud tarif nestanoví jinak.

(3) Tarif může stanovit, že odesílatel je u vozové zásilky povinen připevnit v krytém voze lístky s údaji o zásilce.

§ 20

Nakládání kusové zásilky

(1) Kusovou zásilku nakládá železnice.

(2) Stanice může žádat, aby odesílatel podle jejích pokynů naložil kusovou zásilku,

a) váží-li alespoň 5 000 kg,

b) obsahuje-li předmět, který váží více než 500 kg nebo který je delší než 7 m a váží více než 50 kg,

c) obsahuje-li předmět výbuchem nebezpečný nebo látku samozápalnou, jejichž přepravu tarif dovoluje.

(3) Naložil-li odesílatel kusovou zásilku na žádost stanice, odpovídá pouze za škodu, kterou zavinil, jinak odpovídá železnice tak, jako by zásilku naložila sama.

§ 21

Zjištění váhy a počtu kusů v odesílací stanici

(1) U vozové zásilky je železnice povinna pro účely přepravní smlouvy zjistit váhu v odesílací stanici nebo v jiné vhodné stanici, dovolují-li to provozní poměry a neudal-li odesílatel váhu v nákladním listu nebo navrhl-li v nákladním listu zjištění váhy. Železnice však není povinna zjistit váhu, stanoví-li tarif, že odesílatel je povinen zapsat váhu zásilky do nákladního listu. Za vážení vybere železnice vážné stanovené tarifem.

(2) Železnice je povinna pro účely přepravní smlouvy zjistit v odesílací stanici počet kusů vozové zásilky, avšak jen tehdy, dovolují-li to provozní poměry a navrhl-li zjištění počtu kusů odesílatel v nákladním listu. Za zjištění počtu kusů vybere železnice početné stanovené tarifem.

(3) U kusové zásilky je železnice povinna pro účely přepravní smlouvy zjistit při přijetí k přepravě v odesílací stanici zdarma váhu a počet kusů. Tarif může stanovit, kdy železnice není povinna zjišťovat váhu a kdy je odesílatel povinen zapsat do nákladního listu váhu zásilky.

(4) Volba váhy a způsobu zjištění váhy přísluší železnici.

(5) Odesílatel může navrhnout, aby byla mimo váhu vozové zásilky zjištěna též váha prázdného vozu. Železnice návrhu vyhoví, dovolují-li to provozní poměry. Za zjištění váhy prázdného vozu vybere železnice vážné stanovené tarifem.

(6) Žádá-li odesílatel při podeji zásilky, aby mu byla poskytnuta příležitost zúčastnit se v odesílací stanici zjištění váhy nebo počtu kusů, vyhoví železnice této žádosti, dovolují-li to provozní poměry.

(7) Zjištění váhy zásilky nebo prázdného vozu a zjištění počtu kusů musí železnice osvědčit v nákladním listu.

(8) U vozové zásilky jsou zápisy v nákladním listu o váze nebo počtu kusů zásilky důkazem proti železnici jen tehdy, když váhu nebo počet kusů zásilky zjistila železnice a osvědčila to v nákladním listu. U kusové zásilky, u které železnice není podle tarifu povinna zjišťovat váhu, jsou zápisy v nákladním listu o váze důkazem proti železnici rovněž jen tehdy, když váhu zjistila železnice a osvědčila to v nákladním listu.

§ 22

Zatímní uložení zboží

(1) Zboží, s jehož přepravou jako kusové zásilky nelze ihned započít, je železnice povinna na odesílatelův návrh v nákladním listu zatímně uložit za podmínek, které stanoví tarif, a vydat o tom potvrzení. Takové zboží přijme železnice k přepravě bez dalších pokynů odesílatele teprve tehdy, až bude jeho přeprava možná.

(2) Tarif stanoví podmínky pro zatímní uložení zboží shromažďovaného pro vozové zásilky na nádražních prostranstvích a v železničních skladištích a podmínky pro pronájem těchto prostranství a skladišť.

§ 23

Sjednání přepravní smlouvy Potvrzení o přijetí zásilky

(1) Přepravní smlouva je sjednána, jakmile odesílací stanice přijme k přepravě zboží s nákladním listem.

(2) Sjednání přepravní smlouvy potvrdí odesílací stanice vytištěním datového razítka v nákladním listu ihned po úplném podeji zásilky a po zaplacení částek, které má platit odesílatel. Podrobnější ustanovení o placení těchto částek obsahuje tarif. Nákladní list se musí orazítkovat v přítomnosti odesílatele, požádá-li o to.

(3) Odesílací stanice vydá odesílateli druhopis nákladního listu jako potvrzení o přijetí zásilky k přepravě. Další druhopis nákladního listu železnice nevydává.

§ 24

Dodací lhůty

(1) Železnice je povinna přepravit zásilku do stanice určení v dodací lhůtě stanovené tímto řádem, tarifem nebo v dodací lhůtě zvlášť smluvené podle § 10.

(2) Dodací lhůta činí

a) pro nákladní zboží při vzdálenosti do 150 tarifních kilometrů 1 den, při větší vzdálenosti za každých dalších započatých 200 tarifních kilometrů další 1 den a k době takto vypočtené se připočte 12 hodin;

b) pro rychlé zboží za každých započatých 400 tarifních kilometrů 1 den a k době takto vypočtené se připočte 10 hodin,

a počítá se za úhrnnou tarifní vzdálenost mezi odesílací stanicí a stanicí určení zásilky, rozhodnou po výpočet dovozného.

(2a) Při přepravě vozových zásilek nákladního zboží, podaných k přepravě odesílatelem současně v uceleném vlaku do jedné stanice určení, se dodací lhůty zkracují na vzdálenost nad 150 tarifních kilometrů do 300 tarifních kilometrů o 12 hodin a na vzdálenost nad 300 tarifních kilometrů o 24 hodiny.

(3) Dodací lhůta se počíná uplynutím 24. hodiny toho dne, kdy byla zásilka přijata k přepravě.

(4) Železnice může dodací lhůtu tarifem prodloužit, jde-li o přechod na trať s odlišným rozchodem.

(5) Železnice může se schválením dopravního správního úřadu prodloužit dodací lhůtu za mimořádných okolností, které mohou způsobit neobvyklý vzrůst přepravy nebo neobvyklé provozní obtíže. Toto prodloužení musí být omezeno na nejnutnější míru a musí být po schválení dopravním správním úřadem uveřejněno tarifní vyhláškou nebo vývěskou ve stanici; nenabývá účinnosti před uveřejněním.

(6) Dodací lhůta neplyne po dobu zdržení zásilky, které bylo způsobeno bez zavinění železnice

a) plněním celních nebo jiných předpisů,

b) přerušением provozu, které dočasně brání započít s přepravou nebo v ní pokračovat,

- c) přezkoumáním zásilky, neshoduje-li se se zápisy v nákladním listu,
- d) dodatečným příkazem odesilatele nebo příkazem příjemce,
- e) přetížením vozu nebo překročením nápravového tlaku,
- f) překládkou nebo úpravou vozové zásilky a
- g) správkou nebo jinou prací k zachování zásilky.

Tarif může stanovit, že dodací lhůta neplyne i v jiných případech.

(7) Železnice se může dovolávat toho, že dodací lhůta neplynula, jen tehdy, zaznamenala-li důvod a dobu, po kterou dodací lhůta neplynula, do nákladního listu.

(8) Dodací lhůta je zachována, jestliže před jejím uplynutím

a) byla zásilka přichystána k odběru a příjemci podána zpráva o příchodu zásilky telefonicky nebo poslem anebo byla telegrafická nebo písemná zpráva o příchodu zásilky odevzdána poště k dalšímu doručení, nebo

b) byla přichystána k odběru zásilka, u které se příjemce zřekl písemné zprávy, nebo kusová zásilka, která má být ponechána na dráze na přihlášku, nebo

c) byla kusová zásilka dodána příjemci do domu, nebo byl učiněn alespoň řádný pokus o to.

(9) Měla-li by u kusové zásilky končit dodací lhůta v den pracovního klidu, uplyne teprve ve stejnou hodinu příštího pracovního dne.

(10) Pro zvlášť smlouvenou dodací lhůtu (§ 10) platí rovněž ustanovení odstavců 6 až 8.

§ 25

Počítání přepravného

(1) Přepravné zahrnuje dovozné, vedlejší poplatky a hotové výdaje.

(2) Železnice počítá nejlevnější dovozné podle tarifních ustanovení platných v den sjednání přepravní smlouvy a podle odesílatelových zápisů v nákladním listu, pokud tarif nestanoví jinak. Vedlejší poplatky počítá železnice podle sazeb platných v den, kdy nastala skutečnost opravňující k jejich vybrání.

(3) Zásilka přijatá k přepravě se přepraví po cestě určené železnicí. Tarif může stanovit výjimky.

(4) Mimo dovozné smí železnice započítat v nákladním listu toliko vedlejší poplatky a své hotové výdaje spojené s přepravou zásilky, pokud tento řád nebo tarif nestanoví jinak. Bližší ustanovení o zápisu částek do nákladního listu obsahuje tarif.

(5) Železnice má právo vybírat z hotových výdajů spojených s přepravou zásilky vedlejší poplatek stanovený tarifem.

§ 26

Placení přepravného

(1) Přepravné je povinen zaplatit odesílatel ihned při podeji zásilky k přepravě v odesílací stanici; nebylo-li celé přepravné vybráno při podeji zásilky k přepravě, je povinen zaplatit příjemce zbytek při odběru zásilky.

(2) Nelze-li při podeji přesně určit částku, kterou má platit odesílatel, zapíše ji železnice do výplatního účtu a zúčtuje ji s odesílatelem podle tohoto účtu dodatečně.

§ 27

Přezkoumání zásilky

- (1)** Železnice je oprávněna přezkoumat, shoduje-li se zásilka se zápisy v nákladním listu a jsou-li zachovány bezpečnostní předpisy tarifu.
- (2)** K přezkoumání obsahu zásilky pozve železnice odesilatele nebo příjemce. Nedostaví-li se nebo koná-li se přezkoumání na cestě, přezkoumá se obsah zásilky v přítomnosti jednoho svědka. Přezkoumání obsahu zásilky na cestě však smí železnice provést jen tehdy, vyžadují-li to provozní poměry nebo celní nebo jiné předpisy.
- (3)** Neshoduje-li se zásilka se zápisy v nákladním listu, nebo nebyly-li zachovány bezpečnostní předpisy tarifu, vážnou vedlejší poplatky a hotové výdaje vzniklé přezkoumáním na zásilce, nebyly-li zaplacený železnici na místě.
- (4)** Příjemce může navrhnout ve stanici určení nejpozději do odběru zásilky, aby byl zjištěn její obsah za účelem opravy dovozného; stanice návrhu vyhoví, dovolují-li to provozní poměry, za vedlejší poplatek, který stanoví tarif, a za náhradu hotových výdajů.
- (5)** O přezkoumání zásilky státními orgány z důvodu obecného zájmu platí zvláštní předpisy.

§ 28

Přirážky k dovoznému:

- (1)** Železnice vybírá přirážku k dovoznému:

1. zapsal-li odesílatel do nákladního listu nesprávné, nepřesné nebo neúplné zápisy, které mohou mít za následek

- a) přijetí předmětů vyloučených z přepravy [§ 7 odst. 1 písm. a)],

- b) přijetí za obecných podmínek nebezpečných předmětů, pro jejichž přepravu tarif stanoví podmínky zvláštní [§ 7 odst. 1 písm. a) a b)],

- c) počítání menšího dovozného, zejména tím, že zboží nesprávně pojmenoval nebo že do nákladního listu zapsal nesprávný údaj váhy;

2. nedbal-li odesílatel bezpečnostních opatření tarifu u nebezpečných předmětů (§ 48);

3. zjistí-li se u vozové zásilky, že váha zásilky převyšuje dovolenou mez zatížení vozu (§ 16).

- (2)** Kromě přirážky se vybere rozdíl dovozného a náhrada vzniklé škody.

- (3)** Přirážka se vybírá za celou tarifní vzdálenost z odesílací stanice až do stanice určení, a to

- a) zapsal-li odesílatel nesprávné, nepřesné nebo neúplné údaje, které mohou mít za následek přijetí předmětů vyloučených z přepravy nebo za obecných podmínek přijetí předmětů nebezpečných anebo nedbal-li odesílatel u nebezpečných předmětů bezpečnostních opatření tarifu - ve výši pětinasobku dovozného za celou zásilku,

- b) zapsal-li odesílatel nesprávné, nepřesné nebo neúplné údaje, které mohou mít za následek počítání menšího dovozného, zejména tím, že nesprávně zboží pojmenoval, nebo že zapsal do nákladního listu nesprávný údaj váhy - ve výši trojnásobného rozdílu mezi dovozným vypočteným podle údajů zapsaných odesílatelem do nákladního listu a dovozným vypočteným podle okolností skutečně zjištěných,

- c) zjistí-li se u vozové zásilky, že váha zásilky převyšuje dovolenou mez zatížení vozu - ve výši čtyřnásobného rozdílu mezi dovozným vypočteným podle údajů zapsaných odesílatelem do nákladního listu a dovozným vypočteným podle okolností skutečně zjištěných; v tomto případě se přirážka pod písmenou b) nevybírá.

- (4)** Tarif stanoví, kdy železnice přirážku nevybírá a kdy může přirážku zmírnit.

- (5)** Přirážku je povinen platit odesílatel. Byla-li však zaznamenána do nákladního listu a příjemce nákladní list přijal, je povinen ji zaplatit příjemce.

(6) Tarif může stanovit, že příjemce je povinen zaplatit přírážku i bez jejího záznamu do nákladního listu, nenaloží-li se zbožím podle prohlášení odesilatele v nákladním listu.

§ 29

Závady v naložení vozové zásilky Nezpůsobilost vozu k jízdě

Musí-li být vozová zásilka pro závadu v naložení přeložena nebo upravena, vážnou vedlejší poplatky a hotové výdaje spojené s tímto opatřením na zásilce, pokud závadu nezavinila železnice. Musí-li být vozová zásilka přeložena pro nezpůsobilost vozu k jízdě, vážnou vedlejší poplatky a hotové výdaje spojené s přeložením na zásilce, zavinil-li závadu odesílatel. Podrobnosti stanoví tarif.

§ 30

Dodání zásilky

(1) Železnice je povinna, pokud tarif nestanoví jinak, podat ve stanici určení příjemci zprávu o příchodu zásilky, odevzdat mu nákladní list a vydat zásilku na potvrzení a po zaplacení částek vyplývajících z nákladního listu.

(2) Přijetím nákladního listu se příjemce zavazuje, že zaplatí železnici všechny částky vyplývající z nákladního listu, a to i tehdy, chybějí-li některé kusy zapsané v nákladním listu, bez újmy práva příjemce uplatňovat nároky na vrácení částek zaplacených za chybějící kusy zásilky.

(3) Železnice vydá zásilku tomu, kdo se prokáže vyplaceným nákladním listem, pokud tarif nestanoví jinak. Stanice poznamená výdej zásilky v nákladním listu.

(4) Pro dodání vozové zásilky v neobsazené stanici mohou být smlouveny zvláštní podmínky.

§ 31

Zpráva o příchodu zásilky

(1) O příchodu zásilky do stanice určení je stanice povinna podat příjemci zprávu vyjímaje případ, kdy

a) se příjemce písemně zprávy zřekl,

b) odesílatel navrhl v nákladním listu, aby kusová zásilka byla ponechána ve stanici určení na přihlášku,

c) železnice dodala kusovou zásilku do domu.

(2) Zprávu podá stanice ihned po příchodu zásilky, nejpozději však, jakmile byla přichystána k odběru, a to buď telefonicky, telegraficky, poslem nebo poštou. Došla-li však kusová zásilka v den pracovního klidu, lze žádat podání zprávy teprve nejbližší pracovní den.

§ 32

Lhůty pro odběr zásilek

(1) Vozovou zásilku je příjemce povinen odebrat a vyložit na místech určených železnicí v odběrní lhůtě, která se stanoví tarifem nebo vývěskou ve stanici (vykládací lhůta).

(2) Vykládací lhůta, nestanoví-li tarif jinak, se počíná, byla-li zpráva o příchodu zásilky dána

a) telefonicky nebo poslem, okamžikem dodání zprávy,

b) telegraficky, za 6 hodin po podání zprávy,

c) poštou, za 24 hodin po podání zprávy.

(3) Železnice může vyhlásit, že vykládací lhůta neplyne ve dnech pracovního klidu.

(4) Neodebral-li a nevyložil-li příjemce vozovou zásilku ve vykládací lhůtě, vybere železnice po

jejím uplynutí zdržné, které stanoví tarif.

(5) Je-li vykládací lhůta překročena, může železnice zásilku na útraty a nebezpečí příjemce vyložit a uskladnit. Učiní-li tak, podá o tom příjemci na jeho útraty zprávu.

(6) Kusovou zásilku je příjemce povinen odebrat na místech určených železnicí v odběrní lhůtě stanovené tarifem. Překročil-li příjemce tuto lhůtu (lhůtu prostou skladištného), vybere železnice skladištné, které stanoví tarif. Pro stanovení počátku lhůty prosté skladištného platí obdobně ustanovení odstavce 2. Lhůta prostá skladištného neplyne ve dnech pracovního klidu.

(7) Vyžadují-li toho naléhavé potřeby provozu, může železnice zvýšit zdržné nebo skladištné, jakož i podle potřeby zkrátit lhůtu prostou skladištného. Toto opatření musí být schváleno dopravním správním úřadem a uveřejněno tarifní vyhláškou anebo vývěskou ve stanici; nenabývá účinnosti před uveřejněním.

§ 33

Zjištění váhy ve stanici určení

(1) Příjemce může nejpozději do odběru zásilky navrhnout, aby stanice určení zjistila váhu zásilky; železnice je povinna tak učinit, dovolují-li to provozní poměry.

(2) Železnice není povinna ve stanici určení zjistit váhu vozové zásilky, u které již váhu zjistila odesílací stanice nebo stanice na cestě. Ustanovení § 63 odst. 2 tím není dotčeno.

(3) Příjemce může nejpozději do odběru zásilky navrhnout, aby železnice zjistila váhu prázdného vozu. Železnice vyhoví jeho návrhu, dovolují-li to provozní poměry.

(4) Volba váhy a způsobu zjištění váhy přísluší železnicí.

(5) Žádá-li příjemce, aby mu byla poskytnuta příležitost zúčastnit se ve stanici určení zjištění váhy, vyhoví železnice této žádosti, dovolují-li to provozní poměry.

(6) Železnice vybere za zjištění váhy zásilky a za zjištění váhy prázdného vozu vážné stanovené tarifem.

§ 34

Vykládání vozové zásilky

(1) Vozovou zásilku vykládá příjemce.

(2) Příjemce odpovídá, pokud železnice nemá vinu, za všechny škody, které vzniknou vykládáním. Ustanovení § 12 odst. 4 věty druhé platí obdobně.

(3) Železnice je oprávněna za poškození vozu nebo užitého náradí vybrat vedle náhrady škody ještě částku až do trojnásobku náhrady, opakuje-li se poškození vozů týmž příjemcem, nebo způsobil-li příjemce hrubým zacházením škodu většího rozsahu na jednotlivém voze.

§ 35

Vykládání kusové zásilky

(1) Kusovou zásilku vykládá železnice.

(2) Stanice může žádat, aby příjemce vyložil ve lhůtě jí určené a podle jejích pokynů kusovou zásilku,

a) váží-li alespoň 5 000 kg,

b) obsahuje-li předmět, který váží více než 500 kg nebo je delší než 7 m a váží více než 50 kg,

c) obsahuje-li předmět výbuchem nebezpečný nebo látku samozápalnou, jejichž přepravu dovoluje tarif.

(3) Vykládá-li příjemce kusovou zásilku na žádost stanice, odpovídá, pokud železnice nemá vinu,

za všechny škody, které vzniknou vykládáním. Ustanovení § 12 odst. 4 věty druhé platí obdobně.

(4) Nevyložil-li příjemce zásilku ve stanovené lhůtě, ačkoli jej stanice o to podle odstavce 2 požádala, vyloží ji stanice, a to za výkladné, které stanoví tarif.

§ 36

Dobírky

(1) Odesílatel může zatížit zásilku dobírkou, pokud tarif ukládání dobírek nevykládá nebo neomezuje a pokud tomu nebrání zvláštní předpisy.

(2) Železnice je povinna poukázat dobírku odesílateli do 3 dnů po uplynutí dne, kdy ji příjemce zaplatil; učiní-li to později, zaplatí železnice odesílateli na jeho žádost částku ve výši vybraného vedlejšího poplatku z dobírky podle odstavce 4.

(3) Vydala-li železnice příjemci zásilku bez zaplacení dobírky, je povinna nahradit odesílateli škodu z toho vzniklou až do částky, na kterou zněla dobírka; má však právo postihu proti příjemci.

(4) Z dobírky vybírá železnice vedlejší poplatek, který stanoví tarif.

§ 37

Dovoz kusových zásilek do domu

(1) Železnice vyhláší vývěskou ve stanici, zda kusové zásilky dodává příjemci do domu, za jaké částky a za jakých dalších podmínek.

(2) Železnice je povinna, vyhlásí-li dovoz podle odstavce 1, dodat do domu všechny kusové zásilky vyjma

a) zásilky ponechané ve stanici na přihlášku,

b) zásilky, u nichž mají být splněny celní nebo jiné předpisy,

c) zásilky ve stavu, v němž by byly dopravou po silnici vydány nebezpečí úplné ztráty, částečné ztráty nebo poškození anebo které by mohly způsobit škodu silničním vozidlům nebo dováženým předmětům,

d) zásilky, které příjemce odebírá sám přímo ve stanici.

(3) Stanice může v odůvodněných případech příjemci povolit, aby si zásilky odebíral přímo ve stanici.

(4) Stanice dodá příjemci zásilku s nákladním listem do domu na potvrzení a po zaplacení částek váznoucích na zásilce.

(5) Nelze-li zásilku dodat příjemci v domě, podá mu stanice o marném pokusu zprávu a přichystá zásilku k odběru. Příjemce může žádat, aby mu byla zásilka znovu dodána do domu, musí však, neměla-li stanice vinu na nedoručitelnosti, zaplatit také za opětný dovoz.

(6) Dodává-li železnice zásilky do domu příjemce, obstará na žádost odesílatele za podmínek vyhlášených ve vývěsce také dovoz zboží z domu do stanice po předchozím ohlášení a povolení podeje kusové zásilky (§ 17).

(7) O převzetí zboží v domě k dovozu do stanice se vydá odesílateli stvrzenka.

(8) O odpovědnosti za škody vzniklé při dovozu z domu do stanice platí ustanovení tohoto řádu a tarifu.

§ 38

Celní a jiné předpisy

Listiny ke splnění těchto předpisů

- (1)** Celní nebo jiné předpisy, které mohou být splněny před podejmem zásilky k přepravě, je odesílatel povinen splnit ještě před tímto podejmem. Neučiní-li to, může železnice zásilku odmítnout.
- (2)** Pokud je zásilka na cestě, splňuje celní nebo jiné předpisy železnice, může však na vlastní odpovědnost pověřit vyplněním těchto úkolů také zasilatelský podnik. Není-li řízení ve stanici na cestě skončeno do 6 hodin od příchodu zásilky do této stanice, vybere železnice za překročení této lhůty zdržné nebo skladištné stanovené tarifem, bylo-li zdržení zaviněno odesílatelem nebo příjemcem. Železnice může v tomto případě též zásilku na útraty a nebezpečí odesílatele vyložit a uskladnit.
- (3)** Odesílatel má právo sám nebo svým zmocněncem zapsaným v nákladním listu se zúčastnit plnění předpisů podle odstavce 2, aby dal nutná vysvětlení a sdělení; bližší podmínky, zejména kdy železnice provede tyto úkony bez jeho účasti, stanoví tarif.
- (4)** Označí-li odesílatel pro splnění celních nebo jiných předpisů stanici, ve které platná ustanovení nedovolují je splnit, nebo předepíše-li takový způsob řízení, který nemůže být proveden, učiní železnice, co uzná pro oprávněného příkazce za nejvýhodnější, a zpraví jej co nejrychleji o učiněných opatřeních. Vedlejší poplatky a hotové výdaje váznou na zásilce. Za zdržení zásilky, které tím vznikne, může železnice počítat zdržné nebo skladištné, které stanoví tarif.
- (5)** Ve stanici určení je oprávněn provést úkony, které jsou uloženy celními předpisy, sám příjemce. Užije-li příjemce tohoto práva, musí nejdříve přijmout nákladní list a začít s příslušnými úkony v odběrní lhůtě (§ 32). Nepřijal-li příjemce nákladní list nebo nezačal-li s úkony v této lhůtě, je železnice oprávněna provést tyto úkony sama podle ustanovení odstavce 2.
- (6)** Za splnění celních nebo jiných předpisů v železničních prostorách, v místnostech nebo na drážních zařízeních je železnice oprávněna vybírat vedlejší poplatky stanovené tarifem bez zřetele na to, plní-li tyto předpisy ona sama, odesílatel nebo příjemce.
- (7)** Odesílatel je povinen postarat se o zabalení a přikrytí zásilky tak, jak určují celní nebo jiné předpisy. Železnice může odmítnout zásilku, jejíž závěrka podle celních nebo jiných předpisů je poškozená nebo vadná. Jestliže odesílatel nezabalí nebo nepřikryje zásilku podle celních nebo jiných předpisů, má železnice právo tak učinit sama; hotové výdaje váznou na zásilce.
- (8)** Odesílatel je povinen připojit k nákladnímu listu listiny, které jsou nutné ke splnění celních nebo jiných předpisů před dodáním zásilky příjemci. Nestanoví-li celní nebo jiné předpisy nebo tarif jinak, smějí se tyto listiny týkat pouze zboží, které je uvedeno v témž nákladním listu. Nemohou-li být takové listiny připojeny k nákladnímu listu, poněvadž jsou uloženy v některé stanici, na celnici nebo u jiného státního orgánu, musí být v nákladním listu přesně označeno, kde jsou uloženy.
- (9)** Železnice není povinna zkoumat, jsou-li připojené listiny správné, přesné nebo úplné. Zjistí-li však, že listiny chybějí nebo že mají závady, pro které nelze celní nebo jiné předpisy splnit, může železnice přijetí zásilky k přepravě odmítnout.
- (10)** Odesílatel odpovídá železnici, pokud jí nelze přičíst vinu, za všechny škody, které vzniknou z toho, že listiny chybějí, že jsou nesprávné, nepřesné nebo neúplné.
- (11)** Železnice odpovídá jako zasilatel za následky ztráty nebo nesprávného užití listin zapsaných do nákladního listu a k němu připojených nebo ve stanici uložených, avšak jen do výše náhrady, kterou by měla platit za úplnou ztrátu zásilky.

§ 39

Přeplatky a nedoplatky

- (1)** Přeplatky vzniklé nesprávným užitím tarifu, chybou při výpočtu dovozného, vedlejších poplatků, přírážek k dovoznému nebo hotových výdajů musí být vráceny a stejným způsobem

vzniklé nedoplatky zaplacený, pokud u jednoho nákladního listu přeplatek nebo nedoplatek přesahuje částku 20 Kčs; tarif stanoví případy, kdy omezení na částku 20 Kčs neplatí.

(2) Přeplatky a nedoplatky se zúročí 6 % ročně. Tarif může stanovit, kdy se přeplatky a nedoplatky nezúročují.

(3) Bližší podmínky pro vrácení přeplatků a placení nedoplatků stanoví tarif.

§ 40

Změna přepravní smlouvy dodatečným příkazem odesilatele

(1) Odesílatel má právo změnit přepravní smlouvu tím, že přikáže, aby

- a)** zásilka mu byla vrácena v odesílací stanici;
- b)** zásilka byla na cestě zadržena a dodána v jiné stanici určení nebo mu vrácena do odesílací stanice;
- c)** zásilka byla z původní stanice určení přepravena do jiné stanice určení nebo mu vrácena do odesílací stanice;
- d)** zásilka byla dodána jinému příjemci;
- e)** dobírka byla zrušena.

(2) V případech uvedených v odstavci 1 písm. b) a c) může odesílatel u vozové zásilky ještě zvlášť smluvit dodací lhůtu (§ 10); kromě toho může odesílatel změnit přepravní smlouvu dodatečným příkazem tak, že dodatečně zvlášť smluví dodací lhůtu do původní stanice určení, zapsané v nákladním listu. Dodací lhůta může být takto zvlášť smluvna také u vozové zásilky podané jako nákladní zboží.

(3) Odesílatel musí učinit dodatečný příkaz písemně na tiskopisu, jehož vzorec stanoví tarif. Nestanoví-li tarif, že druhopis nemusí být předložen, musí být dodatečný příkaz opakován na druhopisu nákladního listu, který odesílatel zároveň předloží železnici. Ta jej po předložení odesílateli vrátí. Provede-li železnice dodatečný příkaz, aniž si vyžádala od odesílatele druhopis nákladního listu, ačkoli k tomu byla povinna, odpovídá za škodu tím vzniklou příjemci, odevzdal-li mu odesílatel druhopis nákladního listu.

(4) Dodatečný příkaz je nutno dát v odesílací stanici, pokud tarif nestanoví jinak.

(5) Odesílatel pozbývá práva změnit přepravní smlouvu, i když má druhopis nákladního listu, jakmile byl nákladní list odevzdán příjemci nebo jakmile železnice začala provádět příjemcův příkaz (§ 41).

§ 41

Změna přepravní smlouvy příkazem příjemcovým

(1) Je-li příjemcem zásilky socialistická právnická osoba, může změnit přepravní smlouvu tím, že přikáže, aby

- a)** zásilka byla ve stanici na cestě zadržena a dodána v jiné stanici určení buď příjemci zapsanému v nákladním listu nebo jiné osobě;
- b)** zásilka byla z původní stanice určení přepravena do jiné stanice určení a tam dodána buď příjemci zapsanému v nákladním listu nebo jiné osobě.

(2) Příjemce musí příkaz učinit ve stanici určení písemně na tiskopisu, jehož vzorec stanoví tarif.

(3) Provedla-li železnice příjemcův příkaz, je povinen zaplatit přepravné při dodání příjemce zapsaný v nákladním listu. Zaplatil-li již odesílatel přepravné podle svého platebního záznamu do stanice určení zapsané v nákladním listu a činí-li přepravné následkem příjemcova příkazu více, doplatí příjemce pouze rozdíl. Zaplatil-li odesílatel více, vrátí železnice z vlastního podnětu

přeplatek odesilateli.

(4) Příjemce, který dal příkaz, je od okamžiku, kdy železnice začala jeho příkaz provádět, jediné oprávněným z přepravní smlouvy.

(5) Odesílatel ani železnice neodpovídají za následky, které mohou vzniknout příkazem příjemcovým.

(6) Pokud tento řád nebo tarif nestanoví jinak, platí obdobně ustanovení § 40.

§ 42

Návrhy příjemcovy Nový podej vozové zásilky

(1) Jakmile byl nákladní list odevzdán příjemci, smí železnice dbát jen návrhů příjemcových.

(2) Další přeprava vozové zásilky - i po částečné přikládce nebo vykládce zboží - ze stanice určení na návrh příjemcův v témže voze novým nákladním listem je přípustná jen tehdy, předloží-li příjemce původní nákladní list a dá-li stanice určení k další přepravě souhlas. Podrobnosti, jakož i vedlejší poplatky za nový podej stanoví tarif.

§ 43

Provedení příkazu na změnu přepravní smlouvy

(1) Železnice má právo odmítnout nebo oddálit provedení příkazu odesílatelova nebo příjemcova pouze tehdy, jestliže

a) provedení příkazu není možné v okamžiku, kdy dojde do stanice, která jej má provést,

b) provedení by mohlo rušit provoz železnice nebo není možné z důvodů uvedených v § 2 odst. 6,

c) provedení brání celní nebo jiné předpisy.

(2) Stanice podá odesílateli nebo příjemci na jeho útraty co nejdříve zprávu o překážce, která nedovoluje provedení jeho příkazu. Nemohla-li stanice tuto překážku předvídat a začala provádět odesílatelův nebo příjemcův příkaz, odpovídá podle okolností případu odesílatel nebo příjemce za všechny následky, které z toho vzejdou.

(3) Provedla-li stanice příkaz, aby zásilka byla dodána v jiné stanici určení než ve stanici zapsané v nákladním listu nebo aby zásilka byla vrácena do odesílací stanice, počítá se dovozně podle tarifních ustanovení platných v den sjednání přepravní smlouvy.

(4) Prikázal-li odesílatel nebo příjemce, aby zásilka byla dodána v jiné stanici určení než ve stanici zapsané v nákladním listu nebo prikázal-li odesílatel, aby zásilka byla vrácena do odesílací stanice, vybere železnice kromě dovozného za přepravu do stanice, kde zásilka byla zadržena, odděleně dovozně z této stanice do nové stanice určení nebo do odesílací stanice.

(5) Prikázal-li odesílatel nebo příjemce, aby vozová zásilka byla z určité stanice na cestě přepravena ve zvlášť smluvené dodací lhůtě, vybere železnice dovozně odděleně do stanice na cestě a z této stanice do stanice určení, i když tato stanice nebyla příkazem změněna.

(6) Tarif stanoví podrobnosti o vedlejších poplatcích a náhradě hotových výdajů za provádění příkazů.

§ 44

Přepravní překážky

(1) Vyskytne-li se po sjednání přepravní smlouvy překážka, pro kterou nelze s přepravou zásilky začít nebo pro kterou nelze v přepravě pokračovat po původně určené cestě, a určila-li proto železnice cestu pomocnou, přepraví železnice zásilku do stanice určení po pomocné cestě za nezvýšené přepravné; dodací lhůta se však počítá po pomocné cestě.

- (2) Neurčila-li železnice pomocnou cestu a potrvá-li překážka pravděpodobně déle než 2 dny, vyzve železnice odesilatele, aby navrhl, jak jednat se zásilkou, nestanoví-li tarif jinak.
- (3) Odesílatel může učinit jakýkoli návrh, který je proveditelný. Pro odesílatelovy návrhy při přepravní překážce platí obdobně ustanovení § 40, pokud tímto řádem nebo tarifem není stanoveno jinak.
- (4) Pomine-li přepravní překážka před příchodem odesílatelova návrhu, odešle železnice zásilku do stanice určení, aniž vyčká návrhu, a podá o tom odesílateli ihned zprávu.
- (5) O provádění odesílatelových návrhů platí obdobně ustanovení § 43, pokud tímto řádem nebo tarifem není stanoveno jinak.
- (6) Pro zásilku zadržanou pro přepravní překážku, o které železnice odesílatele zpravila, platí lhůta prostá zdržného nebo skladištného, kterou stanoví tarif. Po uplynutí této lhůty vybere železnice u vozové zásilky zdržné a u kusové zásilky skladištné stanovené tarifem.
- (7) Není-li možno odesílatele o přepravní překážce zpravit nebo neučinil-li odesílatel ve lhůtě stanovené tarifem proveditelný návrh, je železnice oprávněna zásilku prodat. Podrobnosti stanoví tarif.
- (8) Vznikne-li přepravní překážka při provádění příkazu příjemce, zpraví železnice jen příjemce, který dal příkaz; ustanovení předchozích odstavců o právech a povinnostech odesílatele platí také pro příjemce.
- (9) Vedlejší poplatky a hotové výdaje vzniklé pro přepravní překážku vážnou na zásilce.

§ 45

Překážky při dodání Průtah v odběru

- (1) Odmítne-li příjemce přijmout nákladní list nebo nastane-li jiná překážka při dodání, podá železnice odesílateli ihned zprávu o příčině překážky a vyžádá si jeho návrh, nestanoví-li tarif jinak.
- (2) Vznikla-li však překážka při dodání v nové stanici určení, kterou určil příjemce zásilky ve svém příkazu, zpraví železnice o překážce pouze příjemce, který dal příkaz. Ustanovení tohoto paragrafu o právech a povinnostech odesílatele platí také pro tohoto příjemce.
- (3) Odesílatel nebo příjemce může učinit jakýkoli návrh, který je proveditelný. Pro návrhy odesílatelovy platí obdobně ustanovení § 40 a pro návrhy příjemcovy ustanovení § 41, pokud tímto řádem nebo tarifem není stanoveno jinak.
- (4) O provádění návrhů podle odstavce 3 platí obdobně ustanovení § 43, pokud tímto řádem nebo tarifem není stanoveno jinak.
- (5) Není-li možno odesílatele o překážce při dodání zpravit nebo neučinil-li odesílatel ve lhůtě stanovené tarifem proveditelný návrh, je železnice oprávněna zásilku prodat.
- (6) Přijal-li příjemce nákladní list, avšak zásilku v odběrní lhůtě neodebral (průtah v odběru), železnice příjemce vyzve, aby zásilku odebral; jestliže to příjemce neučiní, je železnice oprávněna zásilku prodat (§ 47).
- (7) Vedlejší poplatky a hotové výdaje za podání zprávy vážnou na zásilce.

§ 46

Zástavní právo železnice

Železnice má k zajištění všech pohledávek z přepravní smlouvy zástavní právo na zásilce. Toto právo trvá po dobu, po kterou je zásilka v držení železnice nebo třetí osoby, která ji má u sebe jménem železnice.

§ 47

Prodej a zničení zásilky

(1) Železnice je oprávněna zásilku, kterou může podle ustanovení tohoto řádu prodat, buď odevzdat socialistické právnické osobě za odhadní nebo úředně stanovenou cenu, nebo ji prodat ve veřejné dražbě, a to za 30 dnů po dni, kterým uplynula odběrní lhůta. Kdyby se však uložením nepoměrně zmenšila hodnota zásilky nebo kdyby vedlejší poplatky a hotové výdaje spojené s uložením zásilky byly neúměrné její hodnotě, může tak železnice učinit i dříve.

(2) Železnice je oprávněna zásilku obsahující zboží, které se rychle kazí, ihned co nejlépe prodat i mimo veřejnou dražbu, avšak po předchozím ohlášení místnímu národnímu výboru.

(3) Za prodej zásilky vybere železnice mimo hotové výdaje vedlejší poplatek podle tarifu. Výtěžek z prodeje vyplatí železnice oprávněnému po srážce částek jí náležejících. Neuhradí-li výtěžek z prodeje tyto částky, je oprávněný povinen chybějící částku uhradit.

(4) Železnice podá zprávu o zamýšleném i provedeném prodeji odesilateli a příjemci. Zprávu o zamýšleném prodeji podá železnice alespoň 8 dní napřed. Prodává-li železnice zboží, které se rychle kazí, zprávu o zamýšleném prodeji nepodává. Nepodala-li železnice některou ze zpráv, kterou podat měla, nahradí škodu z toho vzniklou.

(5) Je-li v neodebrané zásilce zboží, které se rychle kazí, a není-li možno je prodat, je železnice oprávněna takové zboží jen tehdy zničit, je-li v takovém stavu, že se již nedá hospodářsky zužitkovat ani k jinému účelu, než k němuž bylo původně určeno. Nařizuje-li zničení zboží zákon nebo nařídí-li je státní orgán, je železnice povinna zboží zničit. O zničení podá železnice oprávněnému zprávu. Oprávněný je povinen zaplatit všechny částky náležející železnici, včetně hotových výdajů spojených se zničením, musila-li být zásilka zničena bez jejího zavinění.

(6) Vedlejší poplatky a hotové výdaje za podání zprávy podle předchozích ustanovení váznou na zásilce.

§ 48

Nebezpečné předměty

(1) Za nebezpečné předměty se pokládají všechny předměty a látky, které mohou být pro své vlastnosti příčinou poškození jiného zboží, požáru, poškození železničního zařízení, otravy, popálení nebo onemocnění osob a živých zvířat, zejména předměty výbuchem nebezpečné, látky samozápalné, hořlavé, jedovaté a žíravé. Mimo to se pokládají za nebezpečné předměty i některé látky hnilobné, zapáchající nebo vzbuzující odpor.

(2) Pro přepravu nebezpečných předmětů stanoví tarif zvláštní podmínky (§ 7), které se týkají balení, označování, polepování, způsobu vypravení, dále výpravního omezení, zápisů v nákladním listu, výběru a nakládání vozů, zákazu nakládat pohromadě a vyprázdněných obalů; tarif též podrobně vyjmenovává nebezpečné předměty, pro které platí zvláštní podmínky.

§ 49

Živá zvířata

(1) Železnice přepravuje živá zvířata, nebrání-li tomu zvláštní předpisy.

(2) Zvíře nebo zvířata přijme železnice k přepravě jen jako vozovou zásilku rychlého zboží; zvířata ve schránách přijme však železnice též jako spěšninu, je-li vyhověno podmínkám stanoveným pro přepravu spěšnin (§ 69).

(3) Železnice je povinna věnovat provádění přepravy živých zvířat zvláštní pozornost, aby jejich přepravou nedocházelo ke škodám. Stanice s pravidelnou značnější přepravou zvířat beze schrán musí mít zařízení, která umožňují účelné a bezpečné nakládání a vykládání. Železnice se postará o potřebné vybavení vozů k přepravě zvířat.

(4) Odesílatel musí dodat potřebná zařízení, jakož i učinit taková opatření a zajištění, aby zvířata byla za přepravy chráněna před nebezpečím spojeným s jejich přepravou; zejména musí, pokud tarif nestanoví jinak, přidat k zásilce průvodce. Po uplynutí odběrní lhůty může dát stanice zvířata na útraty a nebezpečí oprávněného do ošetřování; o tom mu podá na jeho útraty zprávu.

(5) Stanice určení není povinna podat zprávu o příchodu zvířat doprovázených průvodcem.

(6) Pokud odstavce 2 až 5 nebo tarif nestanoví jinak, platí pro přepravu živých zvířat ustanovení této části.

§ 50

Železniční vozidla přepravovaná na vlastních kolech

Železnice přijímá k přepravě železniční vozidla přepravovaná na vlastních kolech, zjistila-li, že vozidlo je způsobilé k jízdě a osvědčila-li to záznamem na vozidle nebo zvláštním průkazem. Podrobnější podmínky, zejména pro doprovod, nakládání zboží na vozidla a odběrní lhůtu, stanoví tarif.

§ 51

Neobvyklé předměty

(1) Za neobvyklé se pokládají takové předměty, které by svými rozměry, svou vahou nebo úpravou při nakládání nebo přepravě způsobovaly, vzhledem k zařízením nebo provozním prostředkům železnice, podle jejího uvážení zvláštní obtíže.

(2) Neobvyklé předměty jsou připuštěny k přepravě za zvláštních podmínek, stanovených tarifem nebo smluvených případ od případu. Tyto podmínky mohou zejména souviset s povahou zboží nebo se mohou týkat objednávky vozů zvláštní stavby, nakládání a vykládání, výpočtu přepravného, dodací lhůty, změny přepravní smlouvy, podávání zpráv, přepravních překážek, jakož i změny odpovědnosti železnice a odesílatele.

§ 52

Mrtvoly

Železnice přepravuje mrtvoly podle ustanovení tarifu, nebrání-li tomu zvláštní předpisy.

§ 53

Rozsah odpovědnosti

(1) Železnice odpovídá za podmínek stanovených v §§ 53 až 62 za škodu vzniklou úplnou nebo částečnou ztrátou anebo poškozením, a to od přijetí zásilky k přepravě až do jejího dodání, a za překročení dodací lhůty.

(2) Za dodání se pokládá také odevzdání zásilky ve stanici určení celnici nebo jinému státnímu orgánu do jeho skladišť, odevzdání předmětů výbuchem nebezpečných a samozápalných látek vyloučených z přepravy [§ 7 odst. 1 písm. a)] místně příslušnému velitelství Sboru národní bezpečnosti, a odevzdání mrtvoly místnímu národnímu výboru. Dodá-li železnice zásilku do domu (§ 37), končí odpovědnost až dodáním do domu.

(3) Železnice neodpovídá za úplnou ztrátu, částečnou ztrátu anebo poškození zásilky, dokáže-li, že škoda byla způsobena zaviněním oprávněného nebo jeho příkazem, návrhem nebo jinak z jeho podnětu, pokud nevyplývají ze zavinění železnice, vlastní vadností zásilky (vnitřní zkázou, vysycháním, prosakováním a pod.), anebo okolnostmi, které železnice nemohla odvrátit ani zdolat.

(4) Železnice neodpovídá za překročení dodací lhůty, dokáže-li že překročení bylo způsobeno okolnostmi, které nemohla odvrátit ani zdolat.

§ 54

Omezení odpovědnosti za škody, které mohou vzniknout ze zvláštních příčin

(1) Železnice neodpovídá za škodu vzniklou z jedné nebo z několika dále uvedených příčin:

- a) z nebezpečí souvisícího s přepravou zásilky na otevřeném voze;
- b) z nebezpečí souvisícího s tím, že obal chybí nebo že je vadný u zásilky, která - není-li řádně balena - je svou povahou vydána ztrátě nebo poškození;
- c) z nebezpečí souvisícího s nakládáním, vykládáním nebo vadným naložením vozové zásilky;
- d) ze zvláštního nebezpečí úplné ztráty, částečné ztráty anebo poškození, zejména kromobyčejným prosakováním, vysycháním, roztroušením, lomem, rzí a přirozenou vnitřní zkázou, tedy z nebezpečí, kterému je vydána zásilka určitého zboží pro jeho zvláštní přirozenou povahu;
- e) z nebezpečí souvisícího s tím, že předměty, které jsou z přepravy vyloučeny, byly přece podány k přepravě s pojmenováním nesprávným, nepřesným nebo neúplným;
- f) z nebezpečí souvisícího s tím, že předměty nebezpečné (§ 48), živá zvířata, železniční vozidla přepravovaná na vlastních kolech, neobvyklé předměty nebo mrtvoly byly podány k přepravě s pojmenováním nesprávným, nepřesným nebo neúplným, anebo s opominutím předepsaných bezpečnostních opatření;
- g) z nebezpečí spojeného s přepravou pro živá zvířata;
- h) z nebezpečí, které má být odvráceno doprovodem, jestliže má být podle ustanovení tohoto řádu, tarifu nebo podle úmluvy přeprava vykonána s průvodcem;
- ch) z nebezpečí vznikajícího pro zásilku přepravovanou v soukromém voze vadnou stavbou vozu, vadným udržováním jeho zvláštního zařízení nebo v souvislosti s jeho obsluhou.

(2) Mohla-li podle okolností vzniknout škoda z jedné nebo z několika příčin uvedených v odstavci 1, platí domněnka, že z nich vznikla, nedokáže-li oprávněný opak. Tato domněnka však neplatí v případě uvedeném v odstavci 1 písm. a) při nepřiměřené ztrátě váhy nebo při ztrátě celých kusů za přepravy zásilky na otevřeném voze.

§ 55

Výše náhrady za úplnou nebo částečnou ztrátu zásilky

(1) Úplnou ztrátou je ztráta celé zásilky. Částečnou ztrátou se rozumí ztráta jednotlivých kusů zásilky nebo ztráta na její váze.

(2) Musí-li železnice podle ustanovení tohoto řádu dát náhradu za úplnou nebo částečnou ztrátu zásilky, určí se výše takové náhrady takto:

- a) Je-li oprávněným k uplatnění nároku na náhradu socialistická právnická osoba, určí se podle ceny uvedené v dodavatelské faktuře. Prokáže-li oprávněný, že dodavatelova faktura nebyla vyhotovena, určí se náhrada podle úřední ceny, jakou mělo zboží téhož druhu a jakosti v místě odeslání v době, kdy zásilka byla přijata k přepravě.
- b) Je-li oprávněným k uplatnění nároku na náhradu jiná osoba než socialistická právnická osoba, určí se podle úřední ceny, jakou mělo zboží téhož druhu a jakosti v místě odeslání v době, kdy zásilka byla přijata k přepravě.

(3) Není-li možno určit výši náhrady podle odstavce 2 a neuzná-li železnice ani jiný doklad o ceně zboží než fakturu, určí se výše náhrady znaleckým odhadem. Oprávněný hradí náklad znaleckého odhadu, je-li odhadnutá cena nižší, než je cena jím tvrzená, jinak jej hradí železnice.

(4) Při úplné ztrátě zásilky s udanou cenou hradí železnice udanou cenu, při částečné ztrátě

udanou cenu ztraceného kusu, nebo došlo-li pouze ke ztrátě na váze, odpovídající díl udané ceny za každý chybějící kilogram. Dokáže-li železnice, že udaná cena přesahuje cenu podle odstavce 2 nebo 3, dá náhradu pouze do výše takové ceny.

(5) Železnice nahradí též přepravné, clo, daně, dávky a jiné hotové výdaje, které je třeba zaplatit v souvislosti s přepravou ztracené zásilky nebo její části, nejsou-li zmíněné částky již obsaženy v její ceně. Za další škody se náhrada neposkytuje.

(6) Za ztrátu soukromého vozu, jeho zařízení nebo součástí odpovídá železnice jen podle zařadovací smlouvy.

§ 56

Domněnka o ztrátě zásilky Nalezení ztracené zásilky

(1) Oprávněný může bez předložení důkazů pokládat zásilku za ztracenou, nebyla-li do 30 dnů po uplynutí dodací lhůty příjemci přichystána k odběru nebo dodána do domu.

(2) Oprávněný, přijímaje náhradu za ztracenou zásilku, může si písemně vyhradit, aby mu byla podána ihned zpráva, bude-li zásilka nalezena do jednoho roku po vyplacení náhrady. O této výhradě mu železnice vydá osvědčení.

(3) Oprávněný může do 30 dnů po obdržení zprávy podle odstavce 2 žádat, aby mu byla nalezená zásilka vydána ve stanici, kterou určí. Železnice jeho žádosti vyhoví, jestliže oprávněný zaplatí přepravné z původní odesílací stanice do stanice, kterou určil, a jestliže vrátí náhradu, která mu byla vyplacena, vyjímajíc přepravné, bylo-li v této náhradě započteno. Oprávněný má však nárok na náhradu za překročení dodací lhůty, po případě i nárok na náhradu za částečnou ztrátu nebo poškození.

(4) Neučinil-li oprávněný výhradu podle odstavce 2 nebo nebyla-li nalezená zásilka požadována ve lhůtě 30 dnů anebo byla-li zásilka nalezena teprve po jednom roce, jedná železnice s nalezenou zásilkou podle svého uvážení, přihlížejíc přitom k zákonným ustanovením a opatřením státních orgánů.

(5) Ustanovení odstavců 1 až 4 platí také při ztrátě jednotlivého kusu zásilky, zapsaného v nákladním listu.

§ 57

Omezená odpovědnost při ztrátě váhy zásilky

(1) U zásilky, která pro svou zvláštní přirozenou povahu za přepravy zpravidla ztrácí na váze, odpovídá železnice bez ohledu na projetou vzdálenost jen za tu část ztráty váhy, která přesahuje dále stanovenou mez:

a) 2 % váhy u tekutin nebo předmětů podaných ve vlhkém stavu, jakož i při těchto druzích:

dřevo barvířské, strouhané nebo mleté,

chmel,

kořeny,

kosti celé nebo mleté,

kožešiny,

kůra stromová,

kůže surové,

kůže zpracované,

lekořice (sladké dřevo),

mýdla a hutné oleje,
odpadky kůží,
plodiny čerstvé, sušené nebo pečené, vyjma obilí a semena,
rohy a paznehty,
ryby sušené,
sůl,
šlachy zvířecí,
štětiny,
tabák řezaný,
tabákové listy čerstvé,
tmely čerstvé,
tuky,
vlna ovčí,
zelenina čerstvá,
žíně;

toto ustanovení neplatí u tekutin přepravovaných v kovových nebo skleněných obalech s nepropustnou uzávěrou (zaletovanou, zalitou voskem, smolou a pod.);

b) 1 % váhy u všech ostatních předmětů podléhajících ztrátě váhy za přepravy.

(2) Omezení odpovědnosti nelze uplatnit, dokáže-li oprávněný, že ztráta váhy podle okolností případu nevznikla z příčin, které ospravedlňují přípustnou mez ztráty.

(3) Přepravuje-li se jedním nákladním listem několik kusů, počítá se přípustná mez ztráty váhy u každého kusu zvlášť, byla-li jeho váha při podeji buď odděleně označena v nákladním listu, nebo lze-li ji jinak zjistit.

(4) Při úplné ztrátě není při výpočtu náhrady srážka z váhy přípustná.

(5) Omezená odpovědnost železnice podle § 54 není těmito ustanoveními dotčena.

§ 58

Výše náhrady za poškození zásilky

(1) Za poškození zásilky je železnice povinna zaplatit částku, o kterou se zásilka znehodnotila. Za další škody vzniklé poškozením se náhrada neposkytuje.

(2) Za poškození zásilky s udanou cenou zaplatí železnice náhradu v rozsahu odpovídajícím znehodnocení zásilky, ne však více než udanou cenu.

(3) Příjemce smí odmítnout odběr zásilky z důvodu, že byla poškozena, pouze tehdy, změnila-li se poškozením jakost nebo podstata zásilky do té míry, že jí nelze upotřebit podle jejího původního určení.

(4) Za poškození soukromého vozu, jeho zařízení nebo součástí odpovídá železnice jen podle zařadovací smlouvy.

§ 59

Údaj ceny

(1) Odesílatel musí v nákladním listu udat cenu těchto předmětů:

- a) zlata, stříbra a platiny,
- b) drahokamů,
- c) drahých kožešin, jakož i výrobků z nich,
- d) uměleckých předmětů,
- e) starožitností.

Neučiní-li tak odesílatel, železnice zásilku k přepravě nepřijme. Zapsal-li odesílatel do nákladního listu takové předměty s nesprávným, nepřesným nebo neúplným pojmenováním, poskytne železnice při úplné ztrátě, částečné ztrátě anebo při poškození náhradu jen podle pojmenování, které zapsal odesílatel do nákladního listu.

(2) Odesílatel může udat cenu i u jiných předmětů, vyjímaje ty předměty, u nichž je údaj ceny tarifem vyloučen.

(3) Podrobnější podmínky stanoví tarif.

§ 60

Výše náhrady za překročení dodací lhůty

(1) Za překročení dodací lhůty je železnice povinna zaplatit jako náhradu desetinu dovozného za každý započatý den, o který byla dodací lhůta překročena. Částka náhrady nesmí převyšovat polovinu dovozného, pokud oprávněný nedokáže, že mu překročením dodací lhůty vznikla škoda.

(2) Dokáže-li oprávněný, že mu překročením dodací lhůty vznikla škoda, zaplatí mu železnice náhradu škody jen do výše dovozného.

(3) Za překročení dodací lhůty, která byla zvlášť smluvena (§ 10), je železnice povinna zaplatit jako náhradu - nedokáže-li oprávněný, že mu vznikla škoda - polovinu dovozného, byla-li lhůta překročena nejvýše o 6 hodin, jinak celé dovozné. Dokáže-li oprávněný, že mu vznikla škoda, zaplatí železnice náhradu škody, avšak jen do výše dovozného, byla-li lhůta překročena nejvýše o 6 hodin, jinak do výše dvojnásobného dovozného. Dovozné pro určení náhrady se počítá vždy ze stanice, v níž přeprava ve zvlášť smluvené dodací lhůtě započala.

(4) Náhrada za překročení dodací lhůty nepřísluší při úplné ztrátě zásilky.

(5) Při poškození zásilky se připočítává náhrada za překročení dodací lhůty k částce stanovené podle § 58.

(6) Železnice neposkytne náhradu za překročení dodací lhůty, činí-li nárok u jedné přepravní smlouvy méně než 20 Kčs.

(7) Příjemce nemá nárok na náhradu za překročení dodací lhůty, neodebere-li zásilku došlou do stanice určení s překročenou dodací lhůtou do 3 dnů po uplynutí odběrní lhůty.

§ 61

Zúrokování náhrady

(1) Oprávněný může žádat 6 % úroky ročně z přiznané částky, jestliže je tato částka z jedné přepravní smlouvy větší než 500 Kčs.

(2) Úroky se počítají ode dne podání reklamace do dne poukazu částky. Úrok se však nepočítá, poukázala-li železnice částku do 60 dnů ode dne podání reklamace.

(3) Železnice neposkytuje úroky za dobu, po kterou zdržel oprávněný vyřízení reklamace zejména tím, že nepředložil doklady potřebné pro určení výše náhrady.

(4) Úroky 6 % ročně z částky větší než 500 Kčs platí i odesílatel nebo příjemce, jde-li o nároky železnice vzniklé z přepravy zboží. V těchto případech se úroky počítají ode dne, kdy železnice

písemně požádala o zaplacení příslušné částky, až do dne zaplacení.

§ 62

Odpovědnost železnice za zaměstnance

- (1) Železnice odpovídá za své zaměstnance ve své službě, a za jiné osoby, kterých užije k provedení převzaté přepravy.
- (2) Provádějí-li železniční zaměstnanci na žádost úkony, které železnici nepříslušejí, jsou pokládáni za zmocněnce toho, za něhož jsou činní, a železnice za jejich jednání neodpovídá.

§ 63

Zjištění ztráty nebo poškození zásilky

- (1) Železnice je povinna zjistit zápisem úplnou ztrátu zásilky ihned, jakmile je úplná ztráta nepochybná, jinak až za 30 dnů po uplynutí dodací lhůty. Opis zápisu vydá železnice oprávněnému.
- (2) Objeví-li železnice částečnou ztrátu nebo poškození zásilky nebo domnívá-li se, že došlo k částečné ztrátě nebo poškození, anebo tvrdí-li to oprávněný, je železnice povinna ihned sepsat zápis, a to co možná v přítomnosti oprávněného. V zápisu se zjistí stav zásilky, podle potřeby její váha, a pokud je to možné, příčina a velikost škody a doba, kdy škoda vznikla. Opis zápisu vydá železnice oprávněnému.
- (3) Stanice je povinna zjistit zápisem též poškození soukromého vozu, jakož i ztrátu nebo poškození jeho součástí, a to u loženého vozu vedle zápisu o škodě na zásilce.
- (4) Poškodí-li se za přepravy zásilka do té míry, že by se další přepravou škoda značně zvětšila, nebo je-li zásilka poškozením znehodnocena tak, že by nebylo účelné přepravit ji do stanice určení, sepíše železnice zápis podle odstavce 2 a vyzve odesílatele, aby navrhl, jak jednat se zadrženou zásilkou. Nedojde-li ve lhůtě stanovené tarifem proveditelný návrh odesílatele, postupuje železnice podle § 44.
- (5) K zjišťování částečné ztráty nebo poškození přibere železnice alespoň jednoho svědka, a je-li toho třeba, i znalce. Rovněž oprávněný si může přibrat znalce, avšak na vlastní útraty.
- (6) Neuzná-li oprávněný zjištění zápisem, může žádat u soudu o zajištění důkazu.

§ 64

Reklamacce

- (1) Nárok z přepravní smlouvy musí být uplatněn u železnice písemně (reklamacce). Tarif stanoví, které údaje musí reklamacce obsahovat, které doklady musí být spolu s ní předloženy a kde je nutno reklamaci podat.
- (2) Uplatnit nárok na vrácení částky zaplacené podle přepravní smlouvy je oprávněn odesílatel nebo příjemce, podle toho, kdo částku zaplatil.
- (3) Uplatnit nárok z dobírky je oprávněn odesílatel.
- (4) Uplatnit ostatní nároky z přepravní smlouvy je oprávněn
 - a) odesílatel, má-li právo měnit přepravní smlouvu (§ 40);
 - b) příjemce od okamžiku, kdy přijal nákladní list nebo kdy vstoupil do přepravní smlouvy příkazem na změnu přepravní smlouvy (§ 41);
 - c) příjemce při ztrátě nákladního listu a zároveň při úplné ztrátě zásilky, předloží-li druhopis nákladního listu.

Tarif může stanovit výjimky.

(5) Železnice je povinna oprávněnému písemně oznámit své rozhodnutí o reklamaci do 60 dnů ode dne podání reklamace a vrátit doklady. Tarif stanoví, které z dokladů je železnice oprávněna si ponechat.

(6) Zamítne-li železnice reklamaci ať úplně nebo částečně, je povinna oprávněnému oznámit důvody zamítnutí.

§ 65

Zánik nároků proti železnici

(1) Odběrem zásilky zanikají proti železnici všechny nároky z přepravní smlouvy kromě případů uvedených v odstavci 2.

(2) Nezanikají nároky na vrácení zaplacených částek podle přepravní smlouvy nebo nároky z dobírky a nároky na náhradu,

a) byla-li do odběru (§ 63) zjištěna částečná ztráta nebo poškození zásilky nebo bylo-li takové zjištění opominuto pouze vinou železnice;

b) z takových zevně neznatelných škod, které byly zjištěny teprve po odběru zásilky oprávněným, avšak pouze za těchto podmínek:

1. nenabídla-li železnice oprávněnému, aby se ve stanici určení přesvědčil o stavu zásilky;

2. podá-li oprávněný návrh na zjištění (§ 63) ihned po objevení škody, nejpozději však do 3 dnů po odběru zásilky;

3. dokáže-li, že škoda vznikla v době od přijetí k přepravě do odběru;

c) za překročení dodací lhůty, byla-li reklamace podána do 30 dnů po odběru.

§ 66

Žaloby Arbitrážní žádosti

(1) Nároky z přepravní smlouvy může oprávněný podle § 64 uplatnit žalobou nebo arbitrážní žádostí jedině tehdy, zamítla-li železnice reklamaci úplně nebo částečně anebo nevyřídila-li reklamaci ve lhůtě 60 dnů ode dne jejího podání.

(2) Nárok na vrácení částky zaplacené podle přepravní smlouvy může být uplatněn žalobou nebo arbitrážní žádostí pouze proti železnici, která tuto částku vybrala.

(3) Ostatní nároky z přepravní smlouvy mohou být uplatněny žalobou nebo arbitrážní žádostí proti odesílací železnici nebo proti železnici určení.

§ 67

Promlčení nároků

(1) Nároky vyplývající z ustanovení o přepravě zboží se promlčují v jednom roce.

(2) Promlčecí doba se počíná:

a) při nárocích na náhradu za úplnou ztrátu uplynutím 30. dne po uplynutí dodací lhůty;

b) při nárocích na náhradu za částečnou ztrátu, poškození nebo překročení dodací lhůty uplynutím dne, ve kterém byla zásilka dodána;

c) při nárocích na doplacení nebo vrácení přepravného a přírážek k dovoznému uplynutím dne, kdy byla sjednána přepravní smlouva;

d) při nárocích na zaplacení nebo vrácení částek podle výplatního účtu uplynutím dne vyúčtování s odesílatelem, nejpozději však uplynutím 30. dne po uplynutí dodací lhůty;

e) při nárocích železnice na zaplacení částky, kterou zaplatil příjemce místo odesílatele nebo

odesílatel místo příjemce a kterou železnice je povinna vrátit oprávněnému, uplynutím dne, ve kterém částka byla vrácena;

f) při nárocích na doplacení rozdílu dovozného nebo přírážky, nenaložil-li příjemce se zásilkou podle prohlášení odesílatele v nákladním listu, uplynutím dne, kdy se železnice o tom dověděla; doví-li se železnice o nároku až po uplynutí 3 roků od dodání zásilky, nelze jej již uplatnit;

g) při nárocích z dobírek uplynutím 30. dne po uplynutí dodací lhůty;

h) při nárocích na vyplacení výtěžku z prodeje uplynutím dne prodeje;

ch) při nárocích na zaplacení částky požadované celníci nebo jiným státním orgánem uplynutím dne, kdy uplatnily své nároky;

i) u ostatních nároků uplynutím dne, kdy nastala událost odůvodňující podání reklamace.

(3) Promlčecí doba neplyne od počátku dne podání reklamace až do konce dne, kdy oprávněný dostal od železnice písemnou odpověď na reklamaci a doklady, které k ní byly přiloženy, pokud železnice není oprávněna některé z nich si ponechat. Důkaz o podání reklamace nebo o písemné odpovědi a o vrácení dokladů přísluší tomu, kdo se toho dovolává. Opětná reklamace téhož nároku nemá vliv na běh promlčecí doby.

§ 68

Společná odpovědnost a vzájemný poměr železnic

(1) Železnice zúčastněné podle nákladního listu na přepravní smlouvě odpovídají rukou společnou a nerozdílnou za provedení přepravní smlouvy a za závazky z ní vyplývající.

(2) Každá železnice je povinna zaplatit zúčastněným železnicím podíl, který jim připadá z částek, které podle ustanovení tohoto řádu nebo tarifu vybrala nebo měla vybrat.

(3) Odevzdání zásilky jednou železnicí další železnici opravňuje první železnici, aby druhé železnici připsala hned na vrub částky, které váznou na zásilce podle nákladního listu v době odevzdání, s výhradou konečného vyúčtování podle odstavce 2.

(4) Poskytla-li některá ze zúčastněných železnic náhradu z přepravní smlouvy, má právo postihu proti železnici, která škodu způsobila. Nelze-li tuto železnici zjistit, rozdělí se náhrada podle poměru tarifních kilometrů, kterými se železnice přepravy zúčastnily, nedokáže-li některá, že škoda nenastala na jejích tratích.

(5) Vrátila-li některá železnice podle ustanovení tohoto řádu nebo tarifu oprávněnému částky za jinou železnici, má právo postihu proti této železnici.

(6) Železnice mohou zvláštními úmluvami upravit svůj vzájemný poměr i jinak.

ČÁST TŘETÍ

Přeprava spěšnin

§ 69

(1) K přepravě jako spěšnina se přijímají předměty, jejichž povaha, rozměry a váha dovolují rychle je nakládat a vykládat; tarif může omezit počet, rozměry a váhu předmětů přepravovaných jako spěšnina nebo stanovit jejich úpravu.

(2) Odesílatel je povinen odevzdat spolu se spěšninou spěšninový list, pokud tarif nestanoví jinak. Vzor spěšninového listu stanoví tarif.

(3) Odesílatel je povinen zaplatit přepravné při podeji spěšniny. Dobírky nejsou dovoleny, nestanoví-li tarif jinak.

(4) Spěšninu přepraví železnice urychleně, podle vlastního uvážení i vlaky přepravujícími

cestující.

(5) Dodací lhůta činí za každých započatých 250 tarifních kilometrů 12 hodin a počíná se u spěšniny přijaté k přepravě dopoledne o 12. hodině, u spěšniny přijaté odpoledne o 24. hodině. Dodací lhůta je zachována, jestliže před jejím uplynutím byla spěšnina přichystána k odběru.

(6) Neodebere-li příjemce spěšninu do jedné hodiny po jejím přichystání k odběru, stanice určení buď podle ustanovení tarifu podá příjemci zprávu, nebo spěšninu dodá do domu.

(7) Změny přepravní smlouvy dodatečným příkazem odesilatele (§ 40) a příkazem příjemce (§ 41) nejsou dovoleny.

(8) Za překročení dodací lhůty zaplatí železnice jako náhradu dvě desetiny dovozného za každý buď i jen započatý den, o který byla dodací lhůta překročena, avšak jen do výše dovozného. Při dokázané škodě nahradí tuto škodu, avšak jen do dvojnásobné výše dovozného.

(9) Pokud odstavce 1 až 8 nebo tarif nestanoví jinak, platí pro přepravu spěšnin obdobně ustanovení části druhé, pokud se vztahují na kusové zásilky.

ČÁST ČTVRTÁ

Přeprava cestujících

§ 70

Jízdní řády

(1) Železnice je povinna vyvěsit ve stanicích platné jízdní řády, a to v rozsahu odpovídajícím místní potřebě a místním možnostem.

(2) Návrhy a posudky ve věcech jízdních řádů podává železnici krajský národní výbor po projednání s krajskou odborovou radou; dopravní správní úřad může určit lhůty, ve kterých je třeba to učinit. Tyto návrhy a posudky projedná železnice s krajským národním výborem.

§ 71

Právo na přepravu Přidělení a obložení míst

(1) Cestující má právo na přepravu, je-li místo ve vozové třídě, pro kterou platí jeho jízdenka. Není-li v této vozové třídě místo anebo nemá-li vlak takovou vozovou třídu, může cestující přestoupit do nižší nebo vyšší vozové třídy za podmínek stanovených tarifem, anebo se může jízdy vzdát. Cestující může žádat vrácení zaplacených částek podle § 87 odst. 4.

(2) Železniční zaměstnanci ve službě jsou oprávněni a průvodčí na požádání povinni určit cestujícímu místo.

(3) Cestující smí při nástupu do vlaku obložit jak pro sebe, tak pro každého s ním jedoucího cestujícího, pro kterého může být předložena jízdenka, po jednom volném místě.

(4) Kdo obloží místo neoprávněně, je povinen zaplatit železnici za každé neoprávněně obložené místo 20 Kčs. Cestující, který opustí své místo a neobloží je, ztrácí na ně právo.

§ 72

Osoby z přepravy vyloučené nebo připuštěné k přepravě podmíněně

(1) Do vlaku nemají přístup nebo mohou být cestou z jízdy vyloučeny:

a) opilé osoby a osoby, které se chovají neslušně nebo nezachovávají předpisy zákonů, tohoto řádu nebo tarifu anebo které neuposlechnou příkazů a pokynů, jež v zájmu zachování bezpečnosti, klidu a pořádku na dráze dávají železniční zaměstnanci při výkonu své služby; jsou-li takové osoby vyloučeny z jízdy, nemají nárok na vrácení zaplacených částek;

b) osoby, které by mohly být pro nemoc nebo z jiných důvodů spolucestujícím na obtíž, nebyl-li

pro ně předem objednan zvláštní vůz nebo oddíl; jsou-li takové osoby vyloučeny z jízdy, vrátí jim železnice na žádost částky za neprojetou trať podle § 87 odst. 2 a 4, avšak beze srážky.

(2) Zjistí-li se onemocnění nebo opilost cestou, musí být cestující přepraveni alespoň až do první stanice, kde je možno poskytnout jim nezbytnou péči.

(3) Železnice nepřepравuje nemocné vzteklinou a nemocné morem. Zjistí-li se takové onemocnění teprve cestou, přepraví železnice nemocné až do první stanice, kde je možno poskytnout jim potřebné ošetření.

(4) Železnice přepravuje nemocné anebo podezřelé z ostatních nakažlivých nemocí, jež jsou všeobecně podrobeny povinnému ohlašování, jenom za zvláštních podmínek, které stanoví tarif.

(5) Za zvláštní vůz nebo oddíl musí být zapláceno jízdné i s vedlejšími poplatky stanovenými tarifem.

§ 73

Jízdenky

(1) Cestující musí mít před nástupem a po celou dobu jízdy platnou jízdenku, pokud tento řád nebo tarif nestanoví jinak.

(2) Jízdenky vydává železnice nebo s jejím schválením jiný podnik.

(3) Dobu platnosti jízdenek stanoví tarif.

§ 74

Výdej jízdenek

(1) Výdejny jízdenek musí být otevřeny před odjezdem vlaku včas, aby si cestující mohli opatřit jízdenky bez chvatu a návalu, nejméně však 15 minut před dobou odjezdu vlaku, stanovenou jízdním řádem.

(2) Není-li ve stanici výdejna jízdenek nebo ponechá-li železnice u určitých vlaků výdejnu uzavřenu, oznámí to vývěskou ve stanici; v takových případech platí cestující jízdné ve vlaku.

(3) Vyžadují-li to provozní poměry, je železnice oprávněna 5 minut před dobou skutečného odjezdu vlaku cestujícímu výdej jízdenky odmítnout.

(4) Cestující je povinen se při přejímání jízdenky přesvědčit, zda mu byla vydána podle jeho údajů.

§ 75

Děti

(1) Železnice přepravuje děti až do dovršeného 4. roku zdarma bez jízdenky, není-li pro ně žádáno zvláštní místo.

(2) Za přepravu dítěte ve stáří do 4 roků, žádá-li pro ně cestující zvláštní místo, a za přepravu dítěte od 4 do 10 roků se zaplatí jízdné, které nesmí přesahovat 50 % obyčejného jízdného pro dospělé. Pro určení věku dítěte je rozhodným den nástupu jízdy, u zpáteční jízdenky den nástupu při jízdě tam.

(3) Přeprava dětí ve stáří do 6 roků bez doprovodu není dovolena.

§ 76

Objednávka vozů, oddílů nebo jednotlivých míst

(1) Cestující může za podmínek určených tarifem objednat vůz nebo oddíl

§ 77

Užití určitých vlaků nebo vozů zvláštního druhu

Železnice může stanovit tarifem, jízdním řádem nebo vývěskou ve stanici podmínky pro užití určitých vlaků nebo vozů zvláštního druhu.

§ 78

Péče o cestující Čekárny

- (1) Železnice je povinna v rámci jednotného hospodářského plánu zajišťovat nutné pohodlí pro cestující a poskytnout jim možnost použít po dobu pobytu ve stanici a na cestě kulturních zařízení.
- (2) Železnice se postará, aby vlak měl přiměřený počet vozů nebo oddílů pro nekuřáky; v těchto vozech nebo oddílech není dovoleno vůbec kouřit. Kdo přestoupí zákaz kouření, je povinen zaplatit železnici 20 Kčs.
- (3) Železnice se podle potřeby postará o oddělené umístění matek s dětmi do 6 roků a školní mládeže ve zvláštních oddílech nebo vozech, které se považují za nekuřácké.
- (4) Pro informaci cestujících označí železnice ve stanicích směr jízdy vlaků a na vlcích konečnou stanici vlaku nebo i vozu.
- (5) Ve stanicích se slabší přepravou musí být čekárny otevřeny alespoň 30 minut, ve stanicích s čilejší přepravou alespoň hodinu před dobou odjezdu vlaků, stanovenou jízdním řádem. Tarif může stanovit odchylky.
- (6) Osoby z přepravy vyloučené nebo připuštěné k přepravě jenom podmíněčně nesmějí prodlévat v čekárnách.
- (7) Předměty a živá zvířata, jež není dovoleno brát s sebou do vozu, nesmějí být brány ani do čekárny.
- (8) Kouřit v čekárně může být zakázáno vývěskou. Kdo přestoupí zákaz kouření, zaplatí železnici 20 Kčs.

§ 79

Povinnosti cestujících

- (1) Cestující nesmějí, je-li vlak v pohybu, otvírat dveře vozů, vychylovat se z oken, prodlévat na stupátkách, spojovacích můstcích a plošinách vozů, ač není-li užití spojovacích můstků nebo pobyt na plošinách vozů výslovně dovolen, a vystupovat nebo nastupovat. Zastaví-li vlak mimořádně na trati nebo ve stanici, kde neměl zastavit, smějí cestující vystoupit toliko za souhlasu průvodčího; musí se však ihned vzdát s kolejí a na vyzvání průvodčího opět ihned nastoupit.
- (2) Cestující je povinen nahradit poškození nebo znečištění nádražních místností, vozidel nebo zařízení, které způsobil, podle sazeb náhrad stanovených železnicí. Cestující je oprávněn nahlédnout do seznamu sazeb náhrad.

§ 80

Přerušeni jízdy

Cestující má právo, pokud tarif nestanoví jinak, přerušit jízdu ve stanici na cestě za těchto podmínek:

- a) doba platnosti jízdenek se přerušením jízdy neprodlužuje;
- b) jízdenku musí cestující předložit ve stanici k potvrzení o přerušeni jízdy, a to nejpozději do jedné hodiny po příjezdu vlaku; neučiní-li to, pozbývá jízdenka platnosti pro další jízdu;

c) v jízdě lze pokračovat také z jiné stanice, která leží na téže cestě blíže k stanici cílové.

§ 81

Vstup na nástupiště

(1) Ve stanici, kde železnice vývěskou prohlásila nástupiště nebo čekárnu za uzavřené, musí mít každý, kdo nemá platnou jízdenku, před vstupem do uzavřených částí stanice vstupenku na nástupiště; musí ji na požádání zaměstnance k tomu oprávněného kdykoli předložit a při odchodu z uzavřených částí stanice odevzdat. Kdo vstoupí do uzavřených částí stanice bez platné jízdenky nebo vstupenky na nástupiště, je povinen, nestanoví-li tarif úlevu, zaplatit 20 Kčs.

(2) Cenu vstupenky na nástupiště stanoví tarif.

(3) Osoby vyloučené z přepravy nemají přístup na nástupiště.

§ 82

Cestující bez platné jízdenky Doplatky při užití vyšší vozové třídy nebo vlaku vyššího druhu

(1) Cestující, který nemůže předložit platnou jízdenku a bez vyzvání to ohlásí průvodčímu, je povinen zaplatit k jízděmu přírážku 20 Kčs. Tarif může stanovit výjimky.

(2) Cestující, který nemůže předložit platnou jízdenku a ohlásí to průvodčímu teprve po vyzvání, aby jízdenku předložil, nebo to průvodčímu vůbec neohlásí, je povinen zaplatit jízdné z nástupní stanice, nebo nelze-li tuto stanici hned nepochybně zjistit, z výchozí stanice vlaku do cílové stanice cestujícího a přírážku 200 Kčs. Tarif může stanovit výjimky.

(3) Jízdenka neoprávněně měněná je neplatná a železnice ji odejme. Poškozenou nebo pošpiněnou jízdenku uzná jen tehdy, lze-li z ní zjistit obsah.

(4) Cestující, který odepře ihned zaplatit, může být z další jízdy vyloučen.

(5) Za dodatečné vymáhání jízdného nebo přírážky vybere železnice 10 Kčs za každou písemnou výzvu nebo upomínku.

(6) Ve vlaku smí prodlévat bez jízdenky, avšak jen po dobu nezbytně nutnou ten, kdo pomáhá nemocnému nebo jinému cestujícímu, který potřebuje pomoci; jinak ten, kdo neoprávněně prodlévá ve vlaku připraveném k odjezdu, je povinen zaplatit částku 20 Kčs.

§ 83

Předměty, které není dovoleno brát do vozů pro přepravu cestujících

(1) Cestujícím není dovoleno, pokud tarif nestanoví jinak, brát do vozů pro přepravu cestujících nebezpečné předměty, zejména nabitě zbraně, předměty výbuchem nebezpečné, látky samozápalné, snadno vznětlivé, jedovaté nebo žíravé, jakož i předměty, které by mohly spolucestující obtěžovat nebo být jim nepohodlné, anebo které by mohly poškodit nebo pošpinit vůz.

(2) Osoby oprávněné k nošení střelné zbraně mohou vzít s sebou i příruční střelivo.

(3) Strážím, které doprovázejí zatčené osoby nebo vězně a jedou s nimi ve zvláštním voze nebo oddíle, je dovoleno vzít s sebou nabitou zbraň.

(4) Železniční zaměstnanci mají právo se přesvědčit v přítomnosti cestujícího nebo svědka o povaze předmětů, které cestující vzal s sebou, jsou-li vážné důvody k podezření, že byla porušena ustanovení odstavce 1 nebo 2.

(5) Předmět, který není dovoleno brát do vozu, je cestující povinen z vozu odstranit hned v nástupní stanici, nebo bylo-li to zjištěno cestou, v nejbližší stanici, kde vlak zastaví k vystupování.

(6) Kdo vzal s sebou do vozu nebezpečné předměty, odpovídá za škodu z toho vzniklou; kromě

toho zaplatí za každý kilogram hrubé váhy kusu, ve kterém byl

- a) předmět výbuchem nebezpečný nebo látka samozápalná 100 Kčs,
- b) látka snadno vznětlivá, jedovatá nebo žíravá 20 Kčs.

§ 84

Ruční zavazadla

(1) Cestující je oprávněn vzít s sebou do vozu zdarma jako ruční zavazadla předměty snadno přenosné, nebrání-li tomu celní nebo jiné předpisy anebo ustanovení § 83 odst. 1. Pro ruční zavazadla přísluší cestujícímu pouze prostor nad místem a pod místem, které zaujímá.

(2) Živá zvířata je dovoleno brát s sebou do vozu jako ruční zavazadla, jsou-li malá, nebrání-li tomu zvláštní předpisy o zvířatech, nemá-li žádný spolucestující téhož oddílu námitek a jsou-li uzavřena v klecích, bednách, koších nebo v jiných vhodných a bezpečných schránách s nepropustným dnem. Železnice může tarifem nebo jízdním řádem zakázat, aby cestující brali některá malá zvířata s sebou do určitých druhů vozů anebo do určitých vlaků nebo do všech vlaků.

(3) Cestující může vzít s sebou do vozu psy každé velikosti, třebas i beze schrán, zaplatí-li za každého psa přepravné; podrobnější podmínky stanoví tarif. Nemůže-li cestující, který vzal s sebou do vozu psa, prokázat, že za něho zaplatil přepravné, je povinen zaplatiti kromě přepravného přírážku 20 Kčs. Tarif může stanovit výjimky.

(4) Ruční zavazadla, jež nevyhovují ustanovením odstavců 1 a 2, je cestující povinen z vozu odstranit.

(5) Dohled na ruční zavazadla přísluší pouze cestujícímu a cestující odpovídá za škodu vzešlou z toho, že je vzal s sebou.

§ 85

Zpoždění nebo vynechání vlaků; ztráta připojení Provozní poruchy

(1) Zpožděný odjezd nebo příjezd nebo vynechání vlaku, jakož i jiné nepravidelnosti v jízdě vlaku nejsou důvodem k náhradě škody.

(2) Bylo-li zpožděním vlaku zmeškáno připojení k jinému vlaku nebo nejede-li některý vlak vůbec anebo jen po části cesty, může se cestující další jízdy vzdát (§ 87 odst. 3).

(3) Vzdá-li se cestující další jízdy a vrátí-li se nejbližším vhodným vlakem do nástupní stanice, aniž jízdu přerušil, přepraví ho železnice zpět zdarma a vrátí mu na jeho žádost rozdíl jízdného (§ 87 odst. 3). Cestující musí však svůj nárok na bezplatnou přepravu zpět ohlásit s předložením jízdenky hned po příjezdu vlaku ve stanici, kde se vzdal další jízdy; stanice osvědčí cestujícímu, že svůj nárok ohlásil.

(4) Zřekne-li se cestující zpáteční jízdy zdarma a pokračuje v jízdě, přepraví ho železnice bez doplatku vlakem, který jede po téže cestě nebo i po jiné cestě, uspíš-li se tak příjezd do cílové stanice. Stanice, odkud cestující pokračuje v jízdě, osvědčí na jízdence, že bylo zmeškáno připojení nebo že vlak nejel, podle potřeby prodlouží dobu platnosti jízdenky a po případě na ní poznamená, že platí pro jinou cestu, pro vlak vyššího druhu nebo pro vyšší třídu vozovou.

(5) Železnice je oprávněna vyloučit tarifem užití některých vlaků pro přepravu podle odstavců 3 a 4.

(6) Znemožní-li živelní pohromy nebo jiné podobné okolnosti jízdu po některé trati, postará se železnice podle možnosti o další přepravu až ke sjízděné trati. Není-li to možné, platí ustanovení odstavců 2 až 5.

(7) Ustanovení odstavců 1 až 6 platí obdobně pro přepravu psů, jež cestující vzal s sebou.

(8) Ve stanicích s čilejší přepravou oznámí železnice vývěskou nebo jiným vhodným způsobem zpoždění vlaku přes 15 minut, vynechání vlaku a provozní poruchy.

§ 86

Celní a jiné předpisy

Cestující je povinen řídit se celními a jinými předpisy o osobní prohlídce a o prohlídce ručních zavazadel. Železnice neodpovídá za následky vzniklé z toho, že cestující nedbal těchto povinností.

§ 87

Návratky

(1) Nebylo-li jízdenky užito k jízdě, vrátí železnice na žádost zaplacené jízdné po srážkách uvedených v odstavcích 8 a 9; bylo-li jízdenky již užito k podeji cestovního zavazadla, vrátí železnice na žádost zaplacené jízdné jen tehdy, bylo-li též cestovní zavazadlo vzato zpět v odesílací stanici. Srážka podle odstavce 8 není dovolena, jestliže byla jízdenka vrácena v den vyznačený na jízdence nebo alespoň bylo v tento den železnici osvědčeno, že jí nebylo užito. Tarif může stanovit výjimky.

(2) Bylo-li jízdenky užito k jízdě jen částečně, vrátí železnice na žádost rozdíl mezi zaplaceným jízdným a jízdným za projetou trať po srážkách uvedených v odstavcích 8 a 9.

(3) Vzdá-li se cestující v případech uvedených v § 85 odst. 2, 3 nebo 6 jízdy, je oprávněn žádat vrácení rozdílu mezi zaplaceným jízdným a jízdným za projetou trať. Vzdá-li se jízdy již v nástupní stanici, je oprávněn žádat vrácení celého jízdného. Srážka podle odstavce 8 není tu dovolena.

(4) Byl-li cestující podle § 71 odst. 1 přepraven v nižší třídě vozové, je oprávněn žádat vrácení rozdílu v jízdném; vzdal-li se jízdy již v nástupní stanici, je oprávněn žádat vrácení celého jízdného. Srážka podle odstavce 8 není tu dovolena.

(5) Ustanovení odstavců 1 až 4 neplatí pro jízdenku opravňující k libovolnému počtu jízd. Tarif může stanovit výjimky.

(6) Nevzal-li cestující psa s sebou a vrátil-li nepoužitý lístek na přepravu psa stanici, která jej vydala, týž den, kdy byl vydán, nebo bylo-li alespoň v tento den železnici osvědčeno, že ho nebylo užito, vrátí železnice přepravné za psa, a to beze srážky. Jinak platí o vrácení přepravného za psy ustanovení o vrácení jízdného.

(7) Za ztracenou jízdenku a lístek na přepravu psa železnice náhradu neposkytuje.

(8) Z částky, která má být vrácena, sráží se - není-li srážka podle předchozích ustanovení vyloučena - 10 %, nejméně však 10 Kčs a nejvýše 50 Kčs za jízdenku, po případě za lístek na přepravu psa. Bylo-li vypraveno několik cestujících společnou jízdenkou, vypočte se srážka tak, jako kdyby byla každému cestujícímu vydána jízdenka zvlášť, pokud tarif nestanoví jinak.

(9) Vrací-li železnice částku poštou, odečte si poštovní poplatky.

(10) Pro uplatnění nároku na vrácení zaplacených částek je cestující povinen požádat stanici, aby mu osvědčila, že jízdenky neužil nebo užil jen částečně, a to ihned v den, kdy nastala skutečnost, jejíž osvědčení žádá. Železnice však vyhoví žádosti o vrácení zaplacených částek i tehdy, nemohl-li si cestující ze závažných důvodů opatřit osvědčení stanice a prokáže jiným způsobem, že jízdenky nebylo užito nebo že jí bylo užito jen částečně.

(11) Přeplatky vzniklé nesprávným užitím tarifu nebo chybou při výpočtu částek musí být vráceny a stejným způsobem vzniklé nedoplatky zaplacený. Železnice je povinna co nejdříve oznámit a vrátit zjištěné přeplatky cestujícímu z vlastního podnětu, může-li zjistit adresu cestujícího a činí-li přeplatek alespoň 10 Kčs za jednu jízdenku nebo jeden lístek na přepravu psa. Železnice je oprávněna vymáhat jen nedoplatky přesahující 10 Kčs za jednu jízdenku nebo jeden lístek na

přepravu psa.

(12) Částky dlužné podle ustanovení tohoto paragrafu se nezúročují.

§ 88

Reklamace

(1) Nárok na vrácení jízdného nebo jiných částek z přepravy cestujících musí oprávněný uplatnit u železnice písemně (reklamace); ústně může být uplatněna pouze reklamace na vrácení jízdného, nebylo-li užito jízdenky zcela nebo jen zčásti nebo bylo-li jízdné nesprávně vypočteno a nejde-li o jízdenku, kterou bylo vypraveno více cestujících. Tarif stanoví, které údaje musí reklamace obsahovat, které doklady musí být spolu s ní předloženy a kde je nutno ji podat.

(2) Reklamaci může uplatnit ten, kdo předloží jízdenku, lístek na přepravu psa nebo stvrzenku o zaplacené částce.

(3) Železnice je povinna písemně oznámit své rozhodnutí o písemné reklamaci oprávněnému do 60 dnů ode dne vyznačeného v poštovním razítku, byla-li reklamace zaslána poštou, anebo v potvrzení železnice o přijetí reklamace. Zamítá-li stanice ústně podanou reklamaci úplně nebo částečně, vydá písemné vyřízení jen na žádost oprávněného. Doklady předložené s reklamací si železnice ponechá.

(4) Zamítne-li železnice reklamaci úplně nebo částečně, je povinna oprávněnému důvody zamítnutí oznámit.

(5) Výdaje spojené s odesláním písemného rozhodnutí o reklamaci, jakož i s poukazem přiznané částky hradí železnice.

§ 89

Žaloby

Nároky na vrácení jízdného nebo jiných částek z přepravy cestujících může oprávněný podle § 88 uplatnit žalobou jedině tehdy, zamítla-li železnice reklamaci úplně nebo částečně nebo nevyřídila-li reklamaci ve lhůtě 60 dnů ode dne jejího podání.

§ 90

Promlčení nároků

(1) Nároky na doplacení nebo vrácení jízdného nebo jiných částek z přepravy cestujících se promlčují v 6 měsících; promlčecí doba se počíná uplynutím dne zaplacení příslušné částky.

(2) Promlčecí doba neplyne od počátku dne podání reklamace až do konce dne, kdy oprávněný dostal od železnice odpověď na reklamaci. Důkaz o podání reklamace nebo o odpovědi přísluší tomu, kdo se toho odvolává. Opětná reklamace téhož nároku nemá vliv na běh promlčecí doby.

ČÁST PÁTÁ

Přeprava cestovních zavazadel

§ 91

Předměty přepravované jako cestovní zavazadlo a předměty z přepravy vyloučené

(1) K přepravě jako cestovní zavazadlo se přijímají věci cestujícího uložené v cestovních kufrech, cestovních koších, cestovních vacích, malých bednách, lepenkových krabicích, převázaných balících, pytlích a v jiných obalech toho druhu, jakož i zde jmenované prázdné obaly. Tarif stanoví, které předměty přijímá železnice k přepravě jinak balené nebo nebalené; tarif může též omezit počet kusů, rozměry a váhu cestovního zavazadla.

(2) Jako cestovní zavazadlo jsou z přepravy vyloučeny předměty nebezpečné, zejména předměty výbuchem nebezpečné, látky samozápalné, snadno vznětlivé, jedovaté nebo žravé, jakož i

předměty odporně zapáchající, dále živá zvířata a předměty, jejichž přeprava je zakázána (§ 2 odst. 2 písm. e). Tarif stanoví, které z předmětů vyloučených z přepravy jako cestovní zavazadlo mohou být výjimečně připuštěny k přepravě jako cestovní zavazadlo a za jakých podmínek.

(3) Tarif stanoví, jak jedná železnice, jestliže přijala k přepravě předměty vyloučené z přepravy jako cestovní zavazadlo.

§ 92

Přezkoumání cestovního zavazadla. Přírážky

(1) Cestující odpovídá za zachování ustanovení § 91 odst. 1 a 2 a nese všechny důsledky jejich porušení.

(2) Domnívá-li se železnice, že tato ustanovení byla porušena, je oprávněna obsah cestovního zavazadla kdykoliv přezkoumat. Zjistí-li porušení ustanovení § 91 odst. 1, je cestující povinen zaplatit vedlejší poplatky a hotové výdaje vzniklé přezkoumáním a doplatit na dovozné za spěšninu. K přezkoumání cestovního zavazadla je třeba přibrat cestujícího. Nedostaví-li se cestující nebo nemůže-li být vypátrán, provede se přezkoumání v přítomnosti alespoň jednoho svědka. V takovém případě zpraví železnice cestujícího o provedení prohlídky nejpozději při výdeji cestovního zavazadla.

(3) Je-li zjištěno, že byla ustanovení § 91 odst. 2 porušena, je cestující povinen zaplatit vedlejší poplatky a hotové výdaje způsobené přezkoumáním, přírážku podle odstavce 4, doplatit na dovozné za zboží a nahradit škodu snad vzniklou. Zaplacením přírážky se cestující nezprošťuje trestní odpovědnosti.

(4) Podal-li cestující jako cestovní zavazadlo předměty nebezpečné nebo nedbal-li podmínek stanovených tarifem (§ 91 odst. 2), je povinen zaplatit jako přírážku pětinasobek dovozného za cestovní zavazadlo, vypočteného za celou tarifní vzdálenost z odesilací stanice až do stanice určení, zapsané v zavazadlovém lístku.

(5) Přírážka vázne na cestovním zavazadle.

(6) Tarif stanoví, kdy železnice přírážku nevybírání a kdy může přírážku zmírnit.

§ 93

Obal a úprava cestovního zavazadla

(1) Cestovní zavazadlo, pro které je předepsán obal, musí být baleno tak řádně, aby bylo za přepravy chráněno před úplnou nebo částečnou ztrátou a poškozením, jakož i aby nemohlo pošpinit nebo způsobit škodu osobám, provozním prostředkům nebo jiným předmětům.

(2) Jestliže u cestovního zavazadla, u něhož je předepsán obal, obal chybí nebo je vadný, je-li stav cestovního zavazadla vadný nebo jsou-li na něm zřejmé stopy poškození, může být cestovní zavazadlo odmítnuto. Přijme-li je železnice přece k přepravě, je oprávněna poznamenat tento nedostatek na zavazadlovém lístku. Přijme-li cestující zavazadlový lístek s takovou poznámkou, platí to za uznání tohoto nedostatku.

(3) Cestující odpovídá za to, že obal chybí nebo je vadný, že stav cestovního zavazadla je vadný nebo že jsou na něm zřejmé stopy poškození; zejména je povinen nahradit škodu, která by tím vznikla. Není-li v zavazadlovém lístku poznámka podle odstavce 2, přísluší provést důkaz o těchto nedostatcích železnici.

(4) Každý kus cestovního zavazadla musí být označen dostatečně trvanlivým způsobem a zřetelně adresou cestujícího, jakož i stanicí určení. Není-li tomu tak, může být přijetí cestovního zavazadla odmítnuto. Podrobnější ustanovení o označení cestovního zavazadla stanoví tarif.

§ 94

Poděj a přeprava cestovního zavazadla

- (1)** Cestovní zavazadlo se podává k přepravě podle ustanovení tarifu u výpravny zavazadel nebo u vlaku.
- (2)** Cestovní zavazadlo může být podáno jen na předložení jízdenky platné alespoň do stanice určení cestovního zavazadla. Tarif může stanovit výjimky.
- (3)** Železnice je povinna, nestanoví-li tarif jinak, pro účely přepravní smlouvy zjistit při přijetí cestovního zavazadla počet kusů a váhu. Cestující má právo zúčastnit se tohoto zjišťování. Tarif může u některých předmětů stanovit pro výpočet dovozného jednotkové váhy.
- (4)** Přepravní smlouva je sjednána, jakmile je cestovní zavazadlo železnicí přijato k přepravě a cestujícímu vydán, stanoví-li to tarif, zavazadlový lístek. Cestující je povinen se přesvědčit při přejímání zavazadlového lístku, je-li sepsán správně podle jeho údajů. Přijetím tohoto lístku přijímá cestující odpovědnost za správnost údajů v něm uvedených a stihnou ho všechny následky vyplývající z toho, že tyto údaje jsou nesprávné, nepřesné nebo neúplné.
- (5)** Vzorec zavazadlového lístku je stanoven tarifem.
- (6)** Železnice vypraví cestovní zavazadlo po cestě, po které platí jízdenka. Tarif může stanovit výjimky.
- (7)** Cestující má právo při podeji cestovního zavazadla určit vlak, kterým má být cestovní zavazadlo přepraveno z odesílací stanice. Neučiní-li tak nebo nepodá-li cestovní zavazadlo k určenému vlaku včas, přepraví železnice cestovní zavazadlo nejbližším vhodným vlakem. Musí-li být cestovní zavazadlo cestou překládáno do jiného vlaku, musí být dále přepraveno přípojným vlakem, kterým se přepravují cestovní zavazadla; není-li však na přeložení dosti času nebo není-li v zavazadlovém voze místo, přepraví železnice cestovní zavazadlo nejbližším vhodným vlakem.
- (8)** Tarif nebo jízdní řád může vyloučit nebo omezit přepravu cestovních zavazadel u některých vlaků. Vyžadují-li toho provozní poměry, může tak železnice učinit vývěskou ve stanici.
- (9)** Tarif může stanovit zvláštní podmínky pro přijetí cestovního zavazadla u vlaku, jakož i pro nakládání těžkých kusů.
- (10)** Podmínky pro placení přepravného stanoví tarif.

§ 95

Výdej cestovního zavazadla

- (1)** Držitel zavazadlového lístku je oprávněn žádat u výpravny zavazadel ve stanici určení výdej cestovního zavazadla, jakmile uplyne po příjezdu vlaku, kterým cestovní zavazadlo mělo být přepraveno, doba potřebná k jeho přichystání, nejvýše však jedna hodina. Tato doba se prodlužuje o dobu potřebnou k splnění celních nebo jiných předpisů. Tarif stanoví zvláštní podmínky pro výdej cestovního zavazadla u vlaku, jakož i pro vykládání těžkých kusů.
- (2)** Železnice vydá cestovní zavazadlo po zaplacení částek na něm váznoucích a po vrácení zavazadlového lístku; není však povinna zkoumat, je-li držitel zavazadlového lístku oprávněn cestovní zavazadlo odebrat. Není-li vrácen zavazadlový lístek, vydá železnice cestovní zavazadlo jen tomu, kdo hodnověrně prokáže svou oprávněnost k odběru a odevzdá prohlášení podle ustanovení tarifu.
- (3)** Na včasnou žádost držitele zavazadlového lístku vrátí železnice cestovní zavazadlo v odesílací stanici nebo je vydá v některé stanici na cestě, dovolují-li to provozní poměry a nebrání-li tomu celní nebo jiné předpisy; držitel zavazadlového lístku je povinen zaplatit částky váznoucí na cestovním zavazadle a vrátit zavazadlový lístek.
- (4)** Cestovní zavazadlo musí být odebráno ve lhůtě stanovené tarifem; nebylo-li v této lhůtě odebráno, vybere železnice skladištné stanovené tarifem.
- (5)** Nevydala-li železnice cestovní zavazadlo, ač k tomu byla podle ustanovení odstavce 1 povinna, je držitel zavazadlového lístku oprávněn žádat osvědčení o tom, kdy žádal o výdej.

Chyběj-li při výdeji cestovního zavazadla některé z kusů zapsaných v zavazadlovém lístku, může držitel tohoto lístku, dříve než přijme došlé kusy, žádat na železnici o tom osvědčení.

(6) Cestovní zavazadlo, které nebylo odebráno do 14 dnů po příchodu do stanice určení, může železnice prodat za podmínek stanovených tarifem, a za podmínek § 47 odst. 5 i zničit. Cestovní zavazadlo, v němž jsou věci, které se rychle kazí, nebo živá zvířata, dovoluje-li jejich přepravu tarif, a které nebylo odebráno ve lhůtě podle odstavce 4, je železnice oprávněna prodat i před uplynutím lhůty 14 dnů.

§ 96

Zpoždění nebo vynechání vlaků; ztráta připojení

Provozní poruchy

(1) Bylo-li zpožděním vlaku zmeškáno připojení k jinému vlaku anebo nejede-li některý vlak vůbec nebo jen po části cesty, může cestující, vzdá-li se další jízdy, žádat o výdej cestovního zavazadla a vrácení rozdílu mezi zaplaceným dovozným za cestovní zavazadlo a dovozným za projetou trať.

(2) Vzdá-li se cestující další jízdy a vrátí-li se nejbližším vhodným vlakem do nástupní stanice, aniž přerušil jízdu, přepraví železnice na jeho žádost cestovní zavazadlo zdarma zpět vlakem, kterého cestující užije při cestě zpět; rozdíl mezi zaplaceným dovozným a dovozným za projetou trať mu na jeho žádost vrátí. Ustanovení § 85 odst. 3 věty druhé platí obdobně.

(3) Vzdá-li se cestující zpáteční jízdy a bezplatné přepravy cestovního zavazadla zpět a pokračuje-li v jízdě, přepraví železnice jeho cestovní zavazadlo bez doplatku vlakem, kterým cestující jede.

(4) Ustanovení § 85 odst. 6 platí obdobně.

§ 97

Celní a jiné předpisy

(1) Cestující je povinen řídit se celními nebo jinými předpisy o prohlídce cestovních zavazadel. Cestující je povinen být této prohlídce přítomen. Železnice neodpovídá za následky vzniklé z toho, že cestující těchto povinností nedbal.

(2) Železnice je oprávněna žádat za svou účast při plnění celních nebo jiných předpisů vedlejší poplatky stanovené tarifem nebo vývěskou ve stanici a náhradu hotových výdajů.

§ 98

Návratky

(1) Vezme-li cestující cestovní zavazadlo zpět v odesílací stanici dříve, než bylo odesláno, může žádat vrácení dovozného.

(2) Vydá-li železnice cestovní zavazadlo v některé stanici na cestě, je cestující oprávněn žádat vrácení rozdílu mezi zaplaceným dovozným a dovozným za projetou trať.

(3) O vrácení dovozného při zmeškání připojení a vynechání vlaků platí ustanovení § 96 odst. 1, 2 a obdobně ustanovení § 85 odst. 6.

(4) Železnice je oprávněna v případech odstavců 1 a 2 srazit si za zavazadlový lístek 10 Kčs, a vrací-li příslušnou částku poštou, odečíst poštovní poplatky.

(5) Nárok na návratek podle odstavců 1 až 3 zaniká, nebyl-li uplatněn u železnice do 6 měsíců; tato lhůta se počíná uplynutím dne, kdy byla sjednána přepravní smlouva.

(6) Ustanovení § 87 odst. 10 až 12 platí obdobně.

§ 99

Rozsah odpovědnosti

- (1) Železnice odpovídá za podmínek stanovených v §§ 99 až 107 za škodu vzniklou úplnou nebo částečnou ztrátou nebo poškozením, a to od přijetí cestovního zavazadla k přepravě až do jeho výdeje, a za zpožděný výdej cestovního zavazadla.
- (2) Za výdej se pokládá také odevzdání cestovního zavazadla ve stanici určení celnici nebo jinému státnímu orgánu do jeho skladiště.
- (3) Železnice neodpovídá za úplnou nebo částečnou ztrátu anebo poškození cestovního zavazadla, dokáže-li, že škoda byla způsobena zaviněním cestujícího, vadností cestovního zavazadla nebo okolnostmi, které železnice nemohla odvrátit ani zdolat.
- (4) Železnice neodpovídá za zpožděný výdej cestovního zavazadla, dokáže-li, že zpožděný výdej byl způsoben okolnostmi, které železnice nemohla odvrátit ani zdolat.

§ 100

Omezení odpovědnosti za škody, které mohou vzniknout ze zvláštních příčin

- (1) Železnice neodpovídá u cestovního zavazadla za škodu vzniklou z jedné nebo několika dále uvedených příčin:
 - a) z nebezpečí souvisícího s tím, že obal chybí nebo je vadný,
 - b) z nebezpečí úplné nebo částečné ztráty anebo poškození souvisícího se zvláštní povahou cestovního zavazadla;
 - c) z nebezpečí souvisícího s tím, že předměty, které jsou jako cestovní zavazadlo z přepravy vyloučeny, byly přece podány k přepravě jako cestovní zavazadlo;
 - d) z nebezpečí spojeného s přepravou pro živá zvířata, dovoluje-li tarif přepravovat některá živá zvířata jako cestovní zavazadlo.
- (2) Mohla-li podle okolností případu vzniknout škoda z jedné nebo několika příčin uvedených v odstavci 1, platí domněnka, že z nich vznikla, nedokáže-li cestující opak.

§ 101

Výše náhrady za úplnou nebo částečnou ztrátu cestovního zavazadla

- (1) Úplnou ztrátou je ztráta celého cestovního zavazadla; částečnou ztrátou se rozumí ztráta jednotlivých kusů cestovního zavazadla nebo ztráta na jeho váze.
- (2) Musí-li železnice podle ustanovení tohoto řádu dát náhradu za úplnou nebo částečnou ztrátu cestovního zavazadla, zaplatí železnice oprávněnému jeho skutečnou cenu v místě a době odeslání, ne však více než 1000 Kčs za každý chybějící kilogram skutečné hrubé váhy.
- (3) Za úplnou ztrátu cestovního zavazadla s udanou cenou zaplatí železnice jako náhradu udanou cenu, při částečné ztrátě udanou cenu ztraceného kusu, nebo došlo-li pouze ke ztrátě na váze, odpovídající díl udané ceny za každý chybějící kilogram. Dokáže-li železnice, že udaná cena přesahuje cenu cestovního zavazadla v místě a době jeho odeslání, zaplatí náhradu pouze do výše takové ceny.
- (4) Železnice nahradí též dovozné za cestovní zavazadlo, vedlejší poplatky, clo, daně, dávky a jiné hotové výdaje, které bylo třeba zaplatit v souvislosti s přepravou ztraceného cestovního zavazadla. Za další škody se náhrada neposkytuje.

§ 102

Domněnka o ztrátě cestovního zavazadla Nalezení cestovního zavazadla

(1) Nebyly-li cestovní zavazadlo nebo jednotlivý kus cestovního zavazadla přichystány k výdeji cestujícímu do 14 dnů po uplynutí dne, kdy bylo o výdej žádáno, pokládají se za ztracené.

(2) Bude-li jednotlivý kus cestovního zavazadla nalezen do jednoho roku po dni, kdy bylo žádáno o výdej, je železnice povinna zpravit o tom oprávněného, jestliže jeho bydliště je známo nebo může být zjištěno.

(3) Oprávněný může do 30 dnů po obdržení zprávy podle odstavce 2 žádat, aby mu nalezený kus cestovního zavazadla byl vydán ve stanici, kterou určí. Železnice jeho žádosti vyhoví, jestliže oprávněný zaplatí dovozné za cestovní zavazadlo z původní odesílací stanice do stanice, kterou určil, a vrátí náhradu, která mu byla vyplacena, vyjímajíc dovozné za cestovní zavazadlo, pokud bylo v této náhradě započteno. Oprávněný má však nárok na náhradu za zpožděný výdej, po případě i nárok na náhradu za částečnou ztrátu nebo poškození.

(4) Nebyl-li nalezený kus cestovního zavazadla požadován ve lhůtě 30 dnů nebo byl-li nalezen teprve po roce, jedná železnice s nalezeným kusem podle svého uvážení, přihlížejíc přitom k zákonným ustanovením a opatřením státních orgánů.

§ 103

Výše náhrady za poškození cestovního zavazadla

(1) Za poškození cestovního zavazadla je železnice povinna zaplatit částku, o kterou se cestovní zavazadlo znehodnotilo. Za další škody vzniklé poškozením se náhrada neposkytuje.

(2) Za poškození cestovního zavazadla s udanou cenou zaplatí železnice náhradu v rozsahu odpovídajícím znehodnocení cestovního zavazadla, ne však více než udanou cenu.

§ 104

Údaj ceny

Cestující může při podeji cestovního zavazadla udat jeho cenu. Obsahuje-li cestovní zavazadlo s udanou cenou několik kusů, je cestující povinen udat cenu každého kusu. Podrobnější podmínky stanoví tarif.

§ 105

Výše náhrady za zpožděný výdej cestovního zavazadla

(1) Za zpožděný výdej cestovního zavazadla je železnice povinna zaplatit jako náhradu polovinu dovozného za cestovní zavazadlo za každý započatý den od žádosti o výdej, nejvíce však za 14 dní, pokud oprávněný nedokáže, že mu zpožděným výdejem vznikla škoda. Náhrada přísluší také za den, ve kterém oprávněný požádal o výdej.

(2) Dokáže-li oprávněný, že zpožděným výdejem mu vznikla škoda, zaplatí železnice náhradu škody, avšak jen do výše dvojnásobku částek vypočtených podle odstavce 1.

(3) Náhrada za zpožděný výdej nepřísluší při úplné ztrátě cestovního zavazadla.

(4) Při poškození cestovního zavazadla se připočítává náhrada za zpožděný výdej k částce náhrady za poškození cestovního zavazadla (§ 103).

(5) Železnice neposkytuje náhradu za zpožděný výdej, činí-li nárok u jedné přepravní smlouvy méně než 20 Kčs.

§ 106

Zúrokování náhrady

(1) Oprávněný může žádat 6 % úroky ročně z přiznané částky, je-li tato částka z jedné přepravní smlouvy větší než 500 Kčs.

(2) Úroky se počítají ode dne podání reklamace do dne poukazu částky. Úrok se však nepočítá,

poukázala-li železnice částku do 60 dnů ode dne podání reklamace.

(3) Železnice neposkytuje úroky za dobu, po kterou oprávněný zdržel vyřízení reklamace, a to zejména tím, že nepředložil potřebné doklady pro určení výše náhrady.

§ 107

Odpovědnost železnice za zaměstnance

(1) Železnice odpovídá za své zaměstnance ve své službě a za jiné osoby, kterých užije k provedení převzaté přepravy.

(2) Provádějí-li železniční zaměstnanci na žádost úkony, které železnici nepřísluší, jsou pokládáni za zmocněnce toho, za něhož jsou činní, a železnice za jejich jednání neodpovídá.

§ 108

Zjištění ztráty nebo poškození cestovního zavazadla

(1) Železnice je povinna zjistit zápisem úplnou ztrátu cestovního zavazadla ihned, jakmile je úplná ztráta nepochybná, jinak až za 14 dnů po dni, kdy bylo žádáno o jeho výdej. Opis zápisu vydá železnice oprávněnému.

(2) Objeví-li železnice částečnou ztrátu nebo poškození cestovního zavazadla nebo domnívá-li se, že došlo k částečné ztrátě nebo poškození, nebo tvrdí-li to oprávněný, je železnice povinna ihned, a to co možná v přítomnosti oprávněného, sepsat zápis. V zápise se zjistí stav cestovního zavazadla, podle potřeby jeho váha, a pokud je to možné, příčina a velikost škody i doba, kdy škoda vznikla. Opis zápisu vydá železnice oprávněnému.

(3) Ke zjišťování částečné ztráty nebo poškození přibere železnice alespoň jednoho svědka, a je-li toho třeba, i znalce. Rovněž oprávněný si může přibrat na vlastní útraty znalce.

(4) Neuzná-li oprávněný zjištění zápisem, může žádat u soudu o zajištění důkazu.

§ 109

Reklamace

(1) Nárok z přepravní smlouvy musí být uplatněn u železnice písemně (reklamace); ústně může být uplatněna pouze reklamace na vrácení dovozného za cestovní zavazadlo, vrátí-li stanice dovozné nebo jeho rozdíl podle § 98 odst. 1 až 4. Tarif stanoví, které údaje musí reklamace obsahovat, které doklady musí být spolu s ní předloženy a kde je nutno ji podat.

(2) Uplatnit nárok z přepravní smlouvy je oprávněn držitel zavazadlového lístku nebo ten, kdo hodnověrně prokáže svou oprávněnost.

(3) Železnice je povinna písemně oznámit své rozhodnutí o písemné reklamaci oprávněnému do 60 dnů ode dne podání reklamace a vrátit doklady. Tarif stanoví, které z dokladů je železnice oprávněna si ponechat.

(4) Zamítne-li železnice reklamaci úplně nebo částečně, je povinna oprávněnému důvody zamítnutí oznámit.

§ 110

Zánik nároků proti železnici

(1) Odběrem cestovního zavazadla zanikají proti železnici všechny nároky z přepravní smlouvy kromě případů uvedených v odstavci 2.

(2) Nezanikají nároky na vrácení zaplacených částek podle přepravní smlouvy a nároky na náhradu,

a) byla-li zjištěna částečná ztráta nebo poškození cestovního zavazadla (§ 108) do odběru

nebo bylo-li takové zjištění opominuto pouze vinou železnice;

b) z takových zevně neznatelných škod, které byly zjištěny teprve po odběru cestovního zavazadla oprávněným, ale pouze za těchto podmínek:

- 1.** nenabídla-li železnice oprávněnému, aby se přesvědčil ve stanici určení o stavu cestovního zavazadla,
- 2.** podá-li oprávněný návrh na zjištění (§ 108) ihned po objevení škody, nejpozději však do 3 dnů po odběru cestovního zavazadla,
- 3.** dokáže-li, že škoda vznikla od přijetí k přepravě do odběru;

c) za zpožděný výdej cestovního zavazadla, byla-li reklamáce podána do 15 dnů po odběru.

§ 111

Žaloby

Nároky z přepravní smlouvy může oprávněný podle § 109 uplatnit žalobou jedině tehdy, zamítla-li železnice reklamaci úplně nebo částečně anebo nevyřídila-li reklamaci ve lhůtě 60 dnů ode dne jejího podání.

§ 112

Promlčení nároků

(1) Nároky vyplývající z ustanovení o přepravě cestovních zavazadel se promlčují v jednom roce.

(2) Promlčecí doba se počíná:

- a)** při nárocích na náhradu za úplnou ztrátu uplynutím 14. dne po uplynutí dne, ve kterém mělo cestovní zavazadlo dojít do stanice určení;
- b)** při nárocích na náhradu za částečnou ztrátu, poškození nebo zpožděný výdej uplynutím dne výdeje;
- c)** při nárocích na doplacení nebo vrácení dovozného, vedlejších poplatků, přírážek a hotových výdajů uplynutím dne, kdy byla sjednána přepravní smlouva;
- d)** při nárocích na vyplacení výtěžku z prodeje uplynutím dne prodeje;
- e)** u ostatních nároků uplynutím dne, kdy nastala událost odůvodňující podání reklamáce.

(3) Promlčecí doba neplyne od počátku dne podání reklamáce až do konce dne, kdy oprávněný obdržel od železnice odpověď na reklamaci a doklady, které k ní byly přiloženy, pokud železnice není oprávněna některé z nich si ponechat. Důkaz o podání reklamáce nebo o odpovědi a o vrácení dokladů přísluší tomu, kdo se toho dovolává. Opětovná reklamáce téhož nároku nemá vliv na běh promlčecí doby.

ČÁST ŠESTÁ

Nosiči a úschovny

§ 113

Nosiči

(1) Ve stanicích, kde je toho třeba, ustanoví železnice nosiče, kteří jsou povinni podle příkazů cestujících přenášet v nádražním obvodu předměty přípustné jako ruční i cestovní zavazadla, a to za částky uveřejněné vývěskou.

(2) Nosiči musí mít služební odznak. Při převzetí předmětů podle odstavce 1 vydají cestujícímu známku opatřenou svým číslem a na požádání předloží sazebník nosičů a služební průkaz.

(3) Za předměty svěřené nosiči podle odstavce 1 odpovídá železnice jako za cestovní zavazadlo

přijaté k přepravě.

(4) Provádějí-li nosiči na žádost cestujícího jiné úkony, než které vyplývají z ustanovení odstavce 1, pokládají se za jeho zmocněnce.

§ 114

Úschovny

(1) Ve stanicích, kde je toho třeba, zřídí železnice, pokud je to možné, úschovny, kam lze za částku stanovenou tarifem odevzdat předměty do dočasné úschovy. Podmínky stanoví tarif.

(2) Nebyly-li uschované předměty odebrány ve lhůtě stanovené tarifem, je železnice oprávněna je odevzdat socialistické právnické osobě za odhadní nebo úředně stanovenou cenu nebo prodat ve veřejné dražbě, a za podmínek § 47 odst. 5 i zničit. Podrobnosti stanoví tarif.

(3) Zavinila-li železnice ztrátu, poškození nebo opožděný výdej uschovaných předmětů, hradí prokázanou škodu, a to u předmětů bez udané ceny do částky 2 000 Kčs a u předmětů s udanou cenou až do výše udané ceny, nejvýše však do částky 50 000 Kčs. Podmínky, za kterých lze udat cenu uschovaného předmětu, stanoví tarif.

§ 115

Reklamace z provádění služeb nosičů a úschoven Žaloby Promlčení nároků

(1) Pro reklamace z provádění služeb nosičů a úschoven, pro žaloby a promlčení nároků platí obdobně ustanovení §§ 109, 111 a 112, pokud v odstavcích 2 až 4 není stanoveno jinak.

(2) Reklamaci z nosičské služby může uplatnit ten, kdo předloží známku vydanou nosičem, u nároků z úschovy doklad stanovený tarifem, anebo nemůže-li tyto doklady předložit, kdo prokáže hodnověrně svou oprávněnost; doklady musí být připojeny k reklamaci.

(3) Reklamace může být uplatněna písemně u stanice, ve které nastala skutečnost zakládající nárok, nebo u jiného místa, které na požádání stanice oznámí. Je-li reklamace podávána osobně, potvrdí železnice na přání její podání.

(4) Nároky z provádění služeb nosičů a úschoven se promlčují v 6 měsících. Promlčecí doba se počíná uplynutím dne, kdy oprávněný požádal nosiče nebo úschovnu o výdej předmětů, u nároků na vyplacení výtěžku z prodeje uplynutím dne prodeje.

ČÁST SEDMÁ

Přechodná a závěrečná ustanovení

§ 116

Přechodná ustanovení

Železniční přepravní smlouvy sjednané ve vnitrozemské přepravě do 31. března 1952, ale splněné po tomto dni, se posuzují podle dosavadních předpisů.

§ 117

Zrušovací ustanovení

Zrušují se všechny předpisy, které odporují tomuto řádu, zejména vládní nařízení č. 1/1946 Sb. i s přílohou k němu, ve znění předpisů, je měnících a doplňujících.

§ 118

Účinnost a provedení

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. dubna 1952; provede je ministr dopravy.

Zápotocký v. r.

Pospíšil v. r.

Souvislosti

Provádí předpis

97/1950 Sb. Zákon o drahách

Je měněn

62/1953 Sb. Vládní nařízení, kterým se mění a doplňuje železniční přepravní řád

Je zrušen předpisem

37/1954 Sb. Vládní nařízení, jímž se vydává železniční přepravní řád

Ruší

1/1946 Sb. Vládní nařízení, jímž se vydává železniční přepravní řád

Je odkazován z

37/1954 Sb. Vládní nařízení, jímž se vydává železniční přepravní řád

62/1953 Sb. Vládní nařízení, kterým se mění a doplňuje železniční přepravní řád

Odkazuje na

1/1946 Sb. Vládní nařízení, jímž se vydává železniční přepravní řád

Verze

č.	Znění od - do	Novely	Poznámka
3.	01.01.1954 - 31.03.1955	62/1953 Sb.	
2.	01.07.1953 - 31.12.1953	62/1953 Sb.	
1.	01.04.1952 - 30.06.1953		
0.	29.02.1952		Vyhlášené znění